

UCHWAŁA NR RG – XXVIII/229/08
RADY GMINY SITKÓWKA – NOWINY

z dnia 23 grudnia 2008 roku

***w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy
oraz Zwalczania Narkomanii w Gminie Sitkówka – Nowiny na rok
2009.***

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późniejszymi zmianami), art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. „o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. Nr 179 poz. 1485 ze zmianami)

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy oraz Zwalczania Narkomanii w Gminie Sitkówka – Nowiny na rok 2009 stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

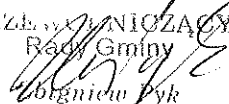
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2009r.

PRZEDSIĘWZIĄCY
Rady Gminy
Zbigniew Pyk

①

②

Załącznik 1 do uchwały
Nr RG – XXVIII/229/08
Rady Gminy Sitkówka – Nowiny
z dnia 23 grudnia 2008 roku

**Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Przeciwdziałania Przemocy oraz
Zwalczania Narkomanii**

dla Gminy Sitkówka - Nowiny

na rok 2009

I. Wprowadzenie i podstawy prawne Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy oraz Zwalczania Narkomanii, zwany dalej „Programem” określa lokalną strategię działania w zakresie profilaktyki oraz minimalizację szkód wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków, jak również przeciwdziałanie przemocy. Zarówno nadużywanie alkoholu czy sięganie po substancje psychoaktywne powoduje szereg szkód praktycznie w każdym obszarze życia. Prowadzi do zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, szkód materialnych, nieprawidłowego funkcjonowania rodzin, w których bardzo często występuje przemoc domowa, najczęściej względem matek i małoletnich dzieci.

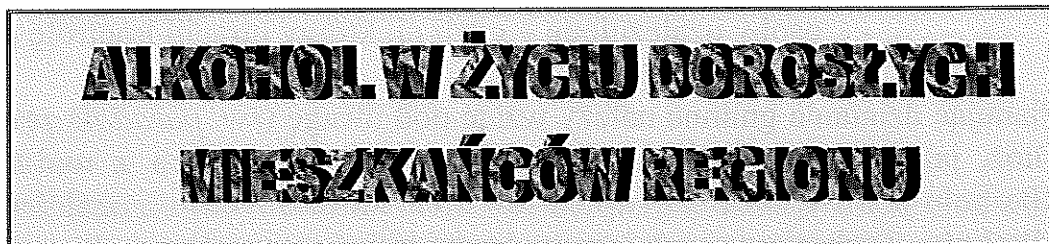
Dokumenty wymienione poniżej precyzują zadania własne gminy realizowane w postaci gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi, zwalczania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest to dokument, który określa politykę gminy wobec problemów społecznych dotyczących uzależnień oraz przemocy i pozostaje w ścisłej kooperacji z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Podstawą wszystkich działań mających na celu zapobieganiu alkoholizmowi, narkomanii, przemocy oraz innych uzależnień jak również działań nad „Programem” jest:

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 147 poz. 1231 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179 poz. 1485),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 20 września 2005r. Nr 180 poz. 1493),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 – 2010 uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2006 – 2010,
- Zarządzenie Wójta Gminy Sitkówka – Nowiny Nr – 44/GKRPA/2008 z dnia 28 maja 2008 roku, w sprawie: powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sitkówce – Nowinach,
- Regulamin działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sitkówce - Nowinach

II. Diagnoza Gminy Sitkówka – Nowiny.

Diagnoza Gminy Sitkówka – Nowiny została zlecona firmie zewnętrznej Ekspertyzy – Edukacja – Terapia „EKSTER” z siedzibą w Opolnie – Zdroju. Jest to firma specjalizująca się w diagnozowaniu problemów społecznych w gminach.

Alkohol jest dla ludzi, ale
dla zdrowych i dorosłych.
- Jerzy Melibruda

Skala problemów alkoholowych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec alkoholu, wiedzy na temat zagrożeń wynikających z picia, a także od wielkości spożycia napojów alkoholowych. Aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi na terenie gminy warto jest ich skalę i specyfikę poddać dokładnej diagnozie. Temu celowi służy niniejszy raport. Przy jego konstrukcji oparto się na analizie danych udostępnionych m in. przez Urząd Gminy w Sitkówce-Nowinach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję. Korzystano także z badań ankietowych realizowanych w szkołach oraz przeprowadzono sondę uliczną z udziałem 100 losowo wybranych mieszkańców Sitkówki-Nowin. Wyniki badań ujęte są w następujące bloki tematyczne:

- **Metryka gminy:**
 - *Szacunkowa skala problemów alkoholowych*
 - *Stan zasobów w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych*
- **Alkohol w życiu dorosłych:**
 - *Poglądy i postawy wobec alkoholu*
 - *Spożycie alkoholu*
- *Szkody społeczne związane z nadużywaniem alkoholu.*
- *Dynamika zachowań alkoholowych na przestrzeni ostatnich lat (obyczaj alkoholowy, obyczaj abstynencki, alkohol w pracy, struktura spożycia napojów alkoholowych).*

Przy analizie przedstawionego raportu należy pamiętać, że rozwiązywanie problemów alkoholowych nie oznacza walki z alkoholem, ani też nie ogranicza się do minimalizowania skutków choroby alkoholowej. Większość dorosłych mieszkańców naszego kraju to konsumenci napojów alkoholowych. Można ich z grubsza podzielić na trzy grupy:

- osoby kontrolujące swoje picie – także im zdarzają się epizody alkoholowe dezorganizujące życie,
- osoby nadużywające alkoholu – czyli ci, którzy piją w nieodpowiednim czasie, okolicznościach i ilościach,
- osoby uzależnione – czyli ci, którzy utracili kontrolę nad swoim piciem

Planując działania gminne należy wziąć pod uwagę tzw. *paradoks prewencyjny*. Otóż, jak pokazują badania, **wielkość szkód związanych z nadużywaniem alkoholu jest większa w grupie osób nieuzależnionych niż uzależnionych od alkoholu**. Tych pierwszych jest po prostu kilkakrotnie więcej. *W związku z tym realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych nie powinna ograniczać się do pomocy osobom uzależnionym, lecz zawierać szerszy pakiet działań ograniczających zakres strat wynikających z nadużywania alkoholu.*

OPIS METODOLOGII BADAŃ

Realizacja celów zawartych w ofercie badań wymagała objęcia badaniami:

A/ sondy ulicznej przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy (mężczyzn i kobiet), którzy ukończyli 18 lat. Wybór osób badanych dokonywany jest metodą **doboru losowego**. Badana wielkość próby wynosi 100 osób.

Badania realizowane były metodą **ankiet bezpośrednich** (rozdawanych i odbieranych przez ankietów w miejscach publicznych).

B/ próby z populacji uczniów szkół gminy (dziewcząt i chłopców) w trzech grupach wiekowych:

- **uczniowie klas VI szkół podstawowych**
- **uczniowie klas III gimnazjów**
- **uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych.**

Wyboru próby dokonano metodą **doboru warstwowego** (podział na jednorodne warstwy – grupy wiekowe i wybór badanej próby w obrębie wybranych warstw). Badane były klasy w każdym z wyżej wymienionych przedziałów wiekowych.

Badania realizowane były metodą **ankiety audytoryjnej** (badania zbiorowe). Ankieter czyta instrukcje, podkreśla anonimowy charakter badań, następnie, w przypadku wątpliwości, odpowiada na pytania i udziela indywidualnych wyjaśnień. Po zakończeniu badania ankieter zbiera ankiety i wkłada do przygotowanej teczki.

Ankiety (dla dorosłych i dla młodzieży) przygotowane były przez psychologa, specjalistę psychoterapii uzależnień, w oparciu o narzędzia stosowane powszechnie w tego typu badaniach.

Ankiety przeprowadzali ankieterzy z firmy „Ekspertyzy-Edukacja-Terapia EKSTER”. Są to osoby przygotowane do realizacji badań ankietowych, mające duże doświadczenie w realizacji takich badań, a także zajmujące się w praktyce zagadnieniami w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych.

C/ Analiza danych z instytucji mających swoją siedzibę w gminie, zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

I. METRYKA GMINY

Gmina Sitkówka-Nowiny liczy 7.203 mieszkańców.

❖ Dostępność napojów alkoholowych

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

Ogółem 32

w tym:

a/ do spożycia poza miejscem sprzedaży

wg zawartości alkoholu:

- do 4,5% 24

- od 4,5% do 18% 22

- powyżej 18% 12

b/ do spożycia w miejscu sprzedaży

wg zawartości alkoholu:

- do 4,5% 8

- od 4,5% do 18% 1

- powyżej 18% 1

*Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada
w Sitkówce-Nowinach na 225 osób.*

Jak pokazują badania, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca koreluje z umieralnością spowodowaną chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikłą bezpośrednio ze spożywania alkoholu oraz z umieralnością całkowitą. **Polityka kontroli liczby punktów sprzedaży alkoholu jest więc istotnym instrumentem kształtowania kondycji zdrowotnej mieszkańców.**

JAK WYGLĄDA SZACUNKOWA SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SITKÓWCE-NOWINACH

- Liczba osób uzależnionych od alkoholu:
140-210
- Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo):
280-350
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików:
280-350
- Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu:
350-490
- Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli):
370-470

* wg danych szacunkowych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne a niechące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

ROK	Rozmowy interwencyjno-motywacyjne	
	Liczba rozmów	Skierowano do sądu
2007	40	23

Zapytaliśmy mieszkańców gminy, co sądzą o instytucji sądowego zobowiązania do leczenia.

Zobowiązanie do leczenia powinno się stosować:

Wobec wszystkich osób uzależnionych od alkoholu	77 %
W pewnych przypadkach (np. szkody społeczne)	10 %
Nie powinno się w ogóle stosować przymusu	6 %
Trudno powiedzieć	7 %

Jak widać, mieszkańcy Sitkówki-Nowin popierają instytucję sądowego zobowiązania do leczenia. Pewna część badanych uważa, że nie wystarczy samo uzależnienie. Istotne jest, czy osoba uzależniona od alkoholu powoduje swoim zachowaniem szkody społeczne. Takie myślenie odpowiada obecnemu stanowi prawnemu, gdzie do zastosowania postanowienia o leczeniu odwykowym uzależnienie musi współistnieć z takimi zachowaniami jak: systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego, rozkład życia rodzinnego, czy demoralizacja małoletnich.

❖ *Działania konsultacyjno-informacyjne, grupy samopomocowe, rehabilitacja*

• Punkt konsultacyjno-informacyjny	Liczba porad
○ Osoby z problemem alkoholowym	174
○ Dorośli członkowie rodziny z problemem alkoholowym	9
OGÓLEM:	183

• Inne formy działania	Liczba
AA (dla uzależnionych).....	1

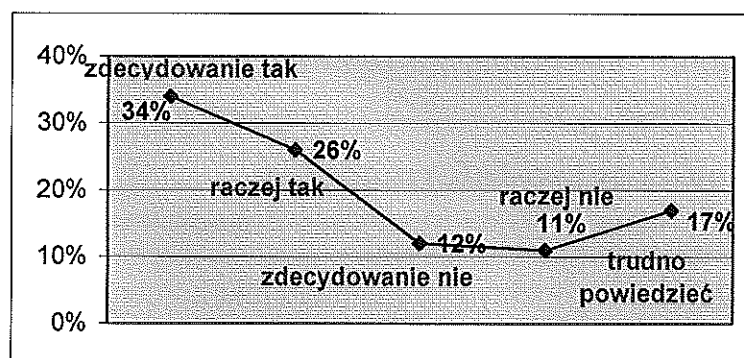
❖ *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*

Pomoc materialna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	rok 2007
	liczba rodzin
Ogółem	314
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych	27

ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNA

Przy realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych istotne jest dotarcie z informacją do mieszkańców, a także ugruntowanie przekonania, co do skuteczności podejmowanych działań.

Pytaliśmy: „Czy wiedziałbym gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z moich bliskich miał problemy z alkoholem?”. Otrzymaaliśmy następujące odpowiedzi:

Świadczy to o dobrej orientacji mieszkańców Sitkówki-Nowin w zakresie funkcjonowania instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Pytaliśmy także: „Czy uważa Pan/i, że leczenie uzależnienia od alkoholu jest skuteczne i czy warto je podejmować?”. Ankietowani odpowiedzieli:

Zdecydowanie tak	31 %
Raczej tak	29 %
Zdecydowanie nie	7 %
Raczej nie	14 %
Trudno powiedzieć	19 %

Zdecydowana większość badanych osób wierzy w skuteczność oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na pomoc ludziom uzależnionym od alkoholu.

II. ALKOHOL W ŻYCIU DOROSŁYCH

POGLĄDY I POSTAWY WOBEC ALKOHOLU

Chcieliśmy zbadać, jaka jest hierarchia problemów społecznych wśród mieszkańców Sitkówki-Nowin. Oto otrzymane rezultaty:

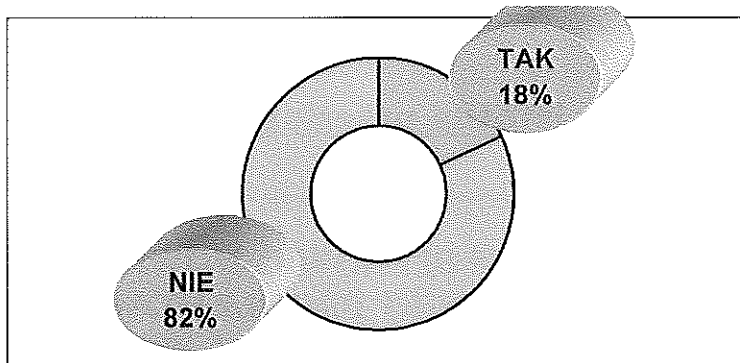
Które z problemów uważa Pan/i za najważniejsze?*	
Zanieczyszczenie środowiska	21 %
Bezrobocie	50 %
Kryzys rodziny	17 %
Wzrost przestępczości	28 %
Alkoholizm	49 %
AIDS	11 %
Zubożenie społeczeństwa	33 %
Kryzys norm moralnych	11 %
Narkomania	24 %
Problemy mieszkaniowe	6 %

Alkoholizm postrzegany jest jako jedno z ważniejszych zagrożeń (drugi w hierarchii ważności – 49% wskazań). Gdy dodamy do tego zagrożenie narkomanią (24% wskazań), otrzymamy pełny obraz tego, jak

mieszkańcy Sitkówki-Nowin postrzegają problemy związane z uzależnieniami.

* W przypadku pytań, na które odpowiedzi nie wykluczały się wzajemnie, respondenci wybierali niejednokrotnie kilka możliwości. W takich przypadkach suma wartości procentowych jest większa niż 100%.

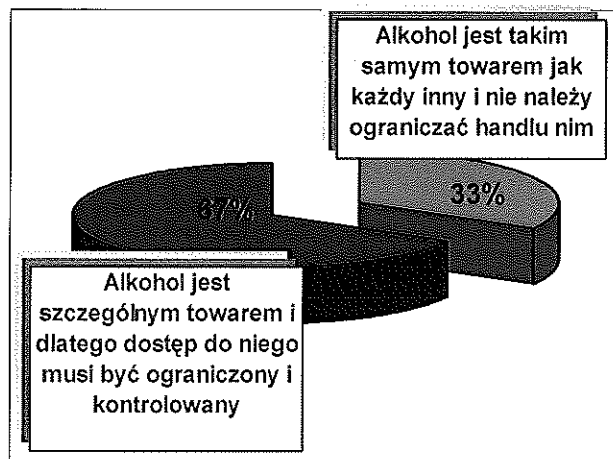
Skala problemów alkoholowych w danym środowisku zależy w dużej mierze od poglądów, wiedzy, postaw i przekonań ludzi na temat konsumpcji alkoholu. Na pytanie: „Czy alkohol w piwie jest mniej groźny niż w wódce” odpowiedziano:

Alkohol etylowy zawarty w piwie jest tą samą substancją, co alkohol zawarty w winie i wódce. Poszczególne napoje: piwo, wino, wódka różnią się od siebie stężeniem alkoholu. Zdecydowana większość badanych ma słuszny pogląd w tej

sprawie, jednakże co szósty ankietowany mieszkaniec Sitkówki-Nowin ma odmienne zdanie.

Badano też postawy mieszkańców Sitkówki-Nowin dotyczące zasad handlu napojami alkoholowymi. Oto rezultaty:

Większość badanych nie ma wątpliwości. Alkohol jest na pewno towarem bardzo specyficznym, zmieniającym świadomość spożywającego, uzależniającym i jego dystrybucja nie może być poddana wyłącznie prawom rynku. Poza tym nadużywanie alkoholu powoduje konsekwencje dotyczące nie tylko samego pijącego, ale również, a może głównie, jego bliskich, rodziny, dzieci. W związku z tak istotnymi skutkami społecznymi dystrybucja napojów alkoholowych a także zasady ich spożywania podlegają w większości krajów kontroli społecznej. Jednakże niepokojący jest fakt, że co trzeci badany nie zgadza się z tym.

Na pytanie: „Czy oczekuje Pan/i od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych” badani mówią:

Oczekuję takich działań	84 %
Nie oczekuję takich działań	16 %

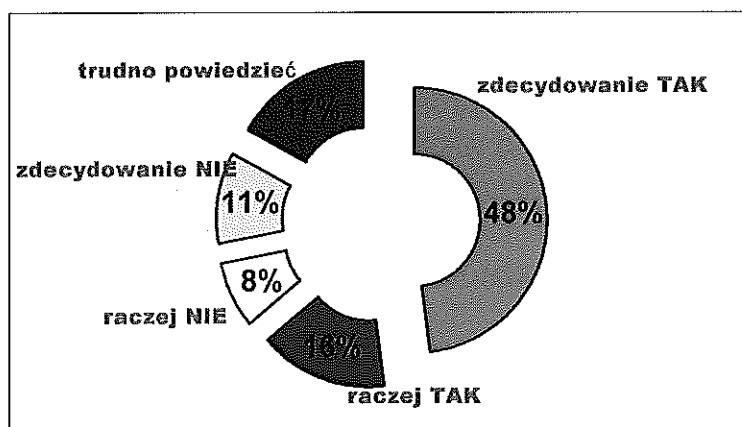
Wynika z tego bardzo istotna przesłanka:

WŚRÓD MIESZKAŃCÓW SITKÓWKI-NOWIN ISTNIEJE DUŻE ZROZUMIENIE DLA SPECYFIKI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, A TAKŻE PRYZWOLENIE I OCZEKIWANIE BY WŁADZE SAMORZĄDOWE WŁĄCZYŁY SIĘ AKTYWNIE W ROZWIĄZYWANIE TYCH PROBLEMÓW

Zgodnie z obecnym stanem prawnym środki finansowe na rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie pochodzą głównie z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Czy mieszkańcy gminy popierają takie rozwiązanie?

Spytaliśmy: *Czy Pana/i zdaniem sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet gdyby przez to alkohole byłyby nieco droższe?*

Otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

Jak widać, badani w większości (64%) zgadzają się na istniejący obecnie system finansowania zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, nawet kosztem wyższej ceny napojów alkoholowych.

Istotna jest także zasadnicza zgodność opinii w kwestii ustalenia granicy wieku legalnego nabywania napojów alkoholowych. Wszyscy z badanych wyrażają poparcie i zrozumienie dla istniejącego prawnego zakazu sprzedawania napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży do lat 18.

Jak wynika z doświadczeń amerykańskich, podwyższenie granicy wieku uprawniającego do zakupu alkoholu do 21 lat zmniejszyło liczbę wypadków komunikacyjnych związanych z pićm alkoholu, spowodowanych przez młodych kierowców o 5% - 28%! A jak widzą to mieszkańcy Sitkówki-Nowin?

Na pytanie: „**Od jakiego wieku powinno sprzedawać się alkohol?**” badani odpowiadają:

Bez ograniczeń	0 %
Od 16 roku życia	3 %
Od 18 roku życia	53 %
Od 21 roku życia	44 %

Żaden z badanych nie widzi możliwości obniżenia wieku legalnego nabycia napojów

alkoholowych do lat 16, natomiast duża część ankietowanych (44%) byłaby skłonna poprzeć działania zmierzające do podniesienia tej granicy do 21 lat. Warto tu zwrócić uwagę, że adresatami ankiety nie były środowiska abstynenckie, ani osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Jest to dodatkowy argument za tym, że wśród mieszkańców gminy można by znaleźć poparcie dla różnorodnych działań zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków nadużywania alkoholu.

SPOŻYCIE ALKOHOLU

Skala problemów alkoholowych a także wskaźnik uzależnień jest w dużej mierze uwarunkowany ogólnym poziomem spożycia napojów alkoholowych w danym środowisku. Relacja jest prosta: im wcześniejszy pierwszy kontakt z alkoholem, im większe spożycie alkoholu tym szerszy jest zakres problemów alkoholowych. Inną istotną determinantą skali uzależnienia jest też rodzaj spożywanego alkoholu. Chodzi tu o tzw. model picia. W pewnym uproszczeniu można powiedzieć, że w zależności od kręgu kulturowego wyróżniamy w Europie trzy takie modele:

- **anglosaski** – gdzie wśród spożywanych alkoholi dominuje piwo,
- **skandynawski** – z przewagą konsumpcji alkoholi wysokoprocentowych, głównie wódek,
- **śródziemnomorski** – z przewagą spożycia wina.

Najgroźniejszy jest drugi z tych modeli – picie mocnych alkoholi skraca drogę do uzależnienia.

Działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych powinny więc iść w kierunku przeciwdziałania zbyt wczesnej inicjacji alkoholowej, ograniczenia spożycia napojów alkoholowych a także zmiany wzorców picia na takie, w których preferuje się trunki o niskiej zawartości alkoholu.

W skali krajowej zaobserwowano znaczące zmniejszenie spożycia alkoholu na głowę mieszkańca. Według danych GUS, jeszcze przed kilkunastu laty było to 11 litrów czystego alkoholu na jedną osobę – dziś spożycie wynosi ok. 8 litrów na osobę i od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W naszych badaniach pytaliśmy: "Ile czasu minęło, od kiedy pił/a Pan/i alkohol?" Oto odpowiedzi:

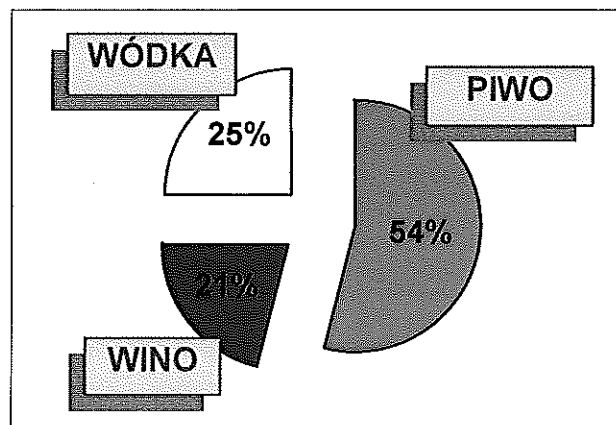
<i>Piłem dzisiaj</i>	2 %
1 - 2 dni	12 %
Mniej więcej tydzień	14 %
2 tygodnie do miesiąca	28 %
Miesiąc do trzech miesięcy	25 %
Więcej niż 3 miesiące	11 %

Nie piję od kilku lat

8 %

Jak z tego wynika, ponad połowa ankietowanych mieszkańców Sitkówki-Nowin piła alkohol nie dłużej niż miesiąc przed okresem badania, zaś 8% deklaruje się jako abstynenci.

Na pytanie: „Jaki alkohol pił/a Pan/i ostatnim razem?” odpowiadano:

Mieszkańcy Sitkówki-Nowin w sumie częściej spożywają napoje z niższą zawartością alkoholu (piwo i wino), niż wódkę. Jest to tendencja korzystna, oczywiście o ile nie wynika jedynie z bezwzględnego wzrostu spożycia piwa. Należy także wziąć pod uwagę fakt, że spożywanie wina w wielu przypadkach nie jest wynikiem ukształtowania takich preferencji, lecz jest uwarunkowane niską ceną „win” rodzimej produkcji.

Chcieliśmy się także dowiedzieć, jak otoczenie przyjmuje odmowę picia. Oto najczęściej spotykane reakcje:

zdziwienie	20 %
krytyka	2 %
podziw	2 %
wyśmiewanie	0 %
zrozumienie	39 %
odrzućenie	0 %
obojętność	28 %
usilne namawianie	20 %

Jak widać, osoby odmawiające wypicia alkoholu **nie spotykają się** z wyraźnym brakiem akceptacji ze strony środowiska. W reakcjach otoczenia dominuje

zrozumienie, lub przynajmniej obojętność, zaś krytyka, wyśmiewanie, czy odrzucanie zdarza się bardzo rzadko.

W naszych badaniach interesowało nas również, w jakim wieku dorośli dzisiaj mieszkańcy Sitkówki-Nowin sięgnęli po raz pierwszy po alkohol. Oto odpowiedzi:

W jakim wieku miał/a Pan/i pierwszy kontakt z alkoholem?	
W ogóle nie piłem	2 %
9 lat lub mniej	0 %
10 - 12 lat	1 %
13 - 15 lat	13 %
16 - 17 lat	31 %
18 - 21 lat	33 %
Powyżej 21 lat	18 %
Nie pamiętam	2 %

Ponad połowa badanych osób dorosłych poznała smak alkoholu będąc już osobami pełnoletnimi (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia sięgnęło po alkohol 14% dorosłych.

Zaś na pytanie: „Z kim po raz pierwszy pił/a Pan/i alkohol” badani mówią:

Z kolegą	69 %
Z rodzicami	9 %
Z innym dorosłym członkiem rodziny	8 %
Z innym dorosłym	12 %
Sam	2 %

Siedmiu na dziesięciu dzisiejszych dorosłych pierwszy kieliszek alkoholu wypilo z kolegą, zaś co jedenasty – z rodzicem.

III. SZKODY SPOŁECZNE ZWIĄZANE Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU

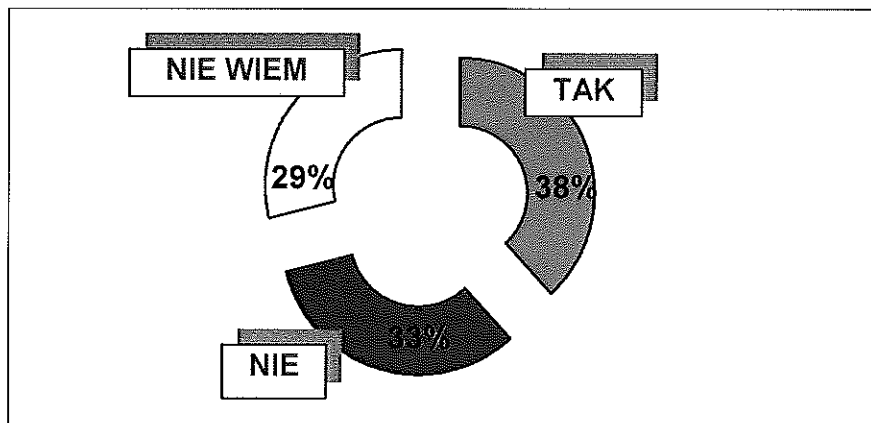
Powszechnie uważa się, że alkohol jest dla państwa źródłem poważnych dochodów. Rzeczywiście, koszty produkcji alkoholu są niewspółmiernie niskie w stosunku do ceny sprzedaży, duża część tych zysków zasila skarb państwa. Jednak jest to tylko część prawdy. Często nie dostrzega się kosztów społecznych związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu. Naukowcy amerykańscy rozróżnili dwie kategorie kosztów ekonomicznych:

- **koszty bezpośrednie:** czyli faktycznie dokonane opłaty. Są to koszty leczenia specjalistycznego i somatycznego, utrzymanie domów opieki społecznej, koszty przestępstw, wypadków, pożarów, a także prowadzenie działalności służb administracyjnych, rządowych i lokalnych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- **Koszty pośrednie:** są to wszelkie stracone dochody związane m. in. z przedwczesną umieralnością, utratą zdolności do pracy, pomocą ofiarom przestępstw, utrzymaniem więźniów.

Jak podaje „VIII Raport Specjalny dla Kongresu USA” społeczne koszty nadmiernego picia są ponad 2-krotnie wyższe od zysków finansowych uzyskiwanych ze sprzedaży alkoholu. Nadmiernie pijący, w porównaniu z umiarkowanymi pijącymi i abstynentami, korzystają nieproporcjonalnie dużo częściej z opieki medycznej, zwolnień chorobowych i rent. Z obliczeń Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że koszty ekonomiczne problemów alkoholowych w Polsce sięgają kwoty 24 miliardów rocznie. Ale przecież nie wszystkie straty można przeliczyć na pieniądze. Dochodzą jeszcze koszty psychologiczne dotyczące w dużej mierze ludzi żyjących w otoczeniu osób nadużywających alkoholu.

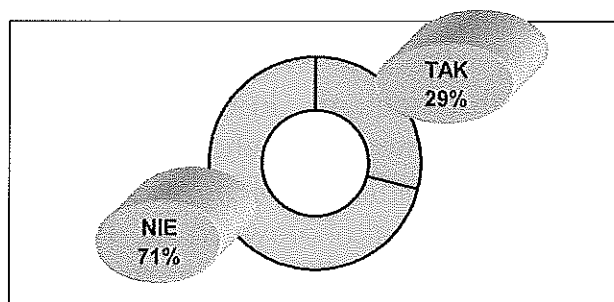
SKALA ZAGROŻENIA PROBLEMAMI ZWIĄZANYMI Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU

Na pytanie, czy osoby pijące alkohol w miejscu Pana/i zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa, odpowiadają:

Czterech na dziesięciu badanych uważa, że tak. W związku z powyższym chcieliśmy zobaczyć, czy mieszkańcy gminy sami doświadczali sytuacji zagrożenia. Spytałismy:

„Czy zdarzyło się Panu/i w ostatnim okresie doznawać jakichś przykrych przeżyć związanych z nietrzeźwością w miejscach publicznych?“. Oto odpowiedzi:

Jak z tego wynika, trzech na dziesięciu badanych bezpośrednio i osobiście doświadczyło nieprzyjemnych skutków nadużywania przez innych alkoholu.

PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA ZWIĄZANE Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU

❖ **Policja:**

Funkcjonariusze Policji odnotowali w ostatnich latach na terenie Sitkówki-Nowin wiele zdarzeń z udziałem osób nietrzeźwych w tym:

RODZAJ PRZESTĘPSTWA LUB WYKROCZENIA	ROK 2007
Liczba kierowców zatrzymanych w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu	20
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do Izby Wyrzeźwień	95

IV. DYNAMIKA ZACHOWAŃ ALKOHOLOWYCH NA PRZESTRZENI OSTATNICH LAT

DYNAMIKA SPOŻYCIA ALKOHOLU

Według statystyk krajowych spożycie alkoholu na jednego mieszkańca w ostatnich latach waha się. Jednocześnie wyraźnie zarysowały się tendencje negatywne: następuje szybki wzrost spożywania napojów alkoholowych wśród marginalnych dotychczas grup konsumenckich, to jest kobiet i młodzieży.

W naszych badaniach chcieliśmy zobaczyć, czy sytuacja ta ma przełożenie na spostrzeganie problemów alkoholowych przez mieszkańców Sitkówki-Nowin. Zapytaliśmy: „Czy Pana/i zdaniem osoby dorosłe oraz młodzi ludzie (poniżej 18 roku życia) piją obecnie mniej, więcej czy tyle samo, co przed 10 laty”. Oto odpowiedzi:

Spożycie alkoholu jest:	Wśród dorosłych	Wśród młodzieży
Większe niż 10 lat temu	66 %	87 %
<i>Mniejsze niż 10 lat temu</i>	11 %	4 %
Nie widzę zmiany	23 %	9 %

Jeśli chodzi o konsumpcję alkoholu wśród osób dorosłych, mieszkańcy Sitkówki-Nowin nie dostrzegają tendencji spadkowej. **Wyraźnie potwierdziła się natomiast opinia o wzroście spożycia alkoholu przez młodych ludzi. Tak uważa zdecydowana większość mieszkańców gminy.**

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazane jest podejmowanie działań w kierunku zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych (m.in. zastąpienie alkoholi mocnych słabszymi). Oto jak, zdaniem badanych, zmieniły się u nich preferencje alkoholowe:

Nastąpiła zmiana na korzyść alkoholi niskoprocentowych	52 %
Nastąpiła zmiana na korzyść alkoholi wysokoprocentowych	11 %
Nie widzę zmiany	37 %

Duża część mieszkańców Sitkówki-Nowin dostrzega korzystną tendencję zmiany preferencji konsumpcji napojów alkoholowych na korzyść alkoholi niskoprocentowych.

ALKOHOL W PRACY

Alkohol jest napojem chłodzącym

- zapal do pracy.

- *Jerzy Leszczyński*

Dla alkoholika najpierw picie przeszkadza w pracy, a potem praca przeszkadza w picciu.

- *porzekadło francuskie*

Straty wynikające z nadużywania alkoholu w miejscu pracy, przychodzenia do pracy pod wpływem alkoholu lub po przepiciu, są trudne do oszacowania. Są to zarówno szkody wymierne, takie jak absencje w pracy czy też wypadki, ale także straty mniej wymierne, jak ograniczona wydajność. Jednakże nie zawsze z faktów tych wyciągano prawidłowe konsekwencje. Do czasu transformacji ustrojowej w 1989 roku doktryna o konieczności zapewnienia wszystkim miejsca pracy nie stwarzała

możliwości pełnego egzekwowania odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny pracy.

Spójrzmy, czy mieszkańcy Sitkówki-Nowin dostrzegają w tej sferze zmiany na przestrzeni ostatnich lat .

	SKALA ZJAWISKA		
	WIĘKSZA	MNIEJSZA	BEZ ZMIAN
<i>Picie alkoholu w pracy</i>	19 %	61 %	20 %

Wielu badanych dostrzega pozytywną tendencję w obszarze spożywania alkoholu w pracy.

**OBYCZAJ ABSTYNYNENCKI.
SKUTECZNOŚĆ ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNO -
LECZNICZYCH**

Jak z ogórka kiszzonego nie zrobi się świeżego,
tak alkoholik nie stanie się człowiekiem pijącym
w sposób kontrolowany.

- *maksyma AA*

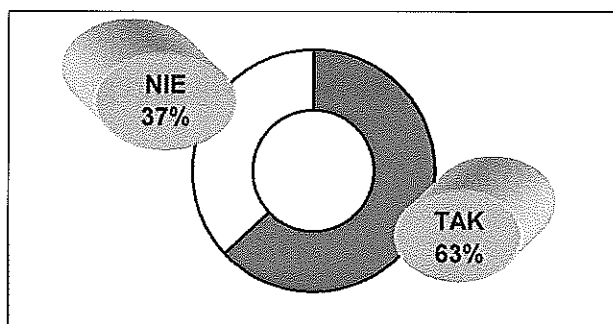
Z alkoholizmu nie można się wyleczyć,
ale można wyzdrowieć.

- *Wiktor Osiatyński*

Zacytowane wyżej powiedzenia, choć z pozoru paradoksalne, dobrze oddają istotę dochodzenia osób uzależnionych do trzeźwości. Alkoholizm jest chorobą chroniczną (podobnie jak cukrzyca, czy alergie). Leczenie nie ma więc na celu powrotu pacjenta do picia okazjonalnego (utracona kontrola picia nie powraca), lecz naukę życia w trzeźwości (całkowita abstynencja). Temu celowi najlepiej służy połączenie i współdziałanie terapii odwykowej oraz grup samopomocowych. Mieszkańcy Sitkówki-Nowin mogą w przypadku wystąpienia problemów alkoholowych korzystać z usług terapeutycznych, a także otrzymać wsparcie w grupach samopomocowych. Chcielibyśmy sprawdzić, czy dostrzegają oni efekty tych działań. Spytaliśmy: „Czy styka się Pan/i z

osobami dawniej nadużywającymi alkoholu, którzy obecnie nie piją wcale lub w sposób znaczący ograniczyli swoje picie?”

Oto wyniki:

Jak widać, wielu mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.

Istotne znaczenie ma oczywiście pytanie, jaki wpływ na korzystne zmiany w obyczaju alkoholowym mają działania podejmowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz terapia odwykowa.

Jeśli zauważa Pan/i pozytywne zmiany obyczajów i zachowań alkoholowych w ostatnich latach, to są one wynikiem:	
Edukacji społecznej (prasa, radio, tv)	22 %
Działań lokalnych (leczenie odwykowe, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, grupy AA, kluby abstynenta, profilaktyka szkolna i in.)	28 %
Działań administracyjno-prawnych	6 %
Polityki cenowej wobec alkoholu	8 %
Zmian w obyczajowości	22 %
Promocji zdrowego stylu życia	28 %
Zubożenia społeczeństwa (brak pieniędzy na alkohol)	19 %
Większych możliwości wydawania pieniędzy na inne cele	22 %
Obawy o utratę pracy	56 %

ALKOHOL A MŁODZIEŻ

Jak wynika z przeprowadzonych badań, działania lokalne mają, zdaniem mieszkańców Sitkówki-Nowin, bardzo istotny wpływ na pozytywne zmiany w obyczaju i zachowaniach alkoholowych na przestrzeni ostatnich lat (docenia to trzech na dziesięciu badanych).

Na pytanie, kiedy w przypadku konsumpcji alkoholu przez młodzież możemy mówić o nadużywaniu, odpowiedź brzmi: **zawsze**. Alkohol jest dla ludzi, ale dla ludzi zdrowych i dorosłych. Jerzy Melibruda w broszurze pt. „Tajemnice ETOH” pisze:

„Zdaniem lekarzy i psychologów istnieją bardzo poważne uzasadnienia do tych ograniczeń. Nawet niewielkie ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych, mogą uszkadzać procesy rozwojowe dzieci i młodzieży. Dotyczy to nie tylko rozwoju biologicznego, ale również procesów związanych z uczeniem się i zapamiętywaniem oraz rozwojem uczuciowym.

Gdy człowiek ma kilkanaście lat budują się fundamenty jego umysłu i osobowości. Metaforycznie można powiedzieć, że alkohol wyplukuje cement z tych fundamentów. W młodości powstaje podstawowa mapa orientacyjna dla dalszej drogi życia – oszołomienie alkoholem dostarcza fałszywych informacji i drogowskazów. Jest to czas, gdy człowiek odkrywa różne barwy uczuć – alkohol zamazuje różnorodność i bogactwo tęczy autentycznych przeżyć.

Młody człowiek uczy się wiązać swoje przyjemne stany z alkoholem, a nie z konkretnymi wydarzeniami życiowymi i w ten sposób oddala się od rzeczywistości. Młodzi ludzie zamiast odkrywać prawdę o sobie i życiu w naturalnych i autentycznych doświadczeniach osobistych uczą się pośpiesznego i złudnego manipulowania własnymi uczuciami i umysłem.”

Wielkość spożycia alkoholu przez młodych ludzi determinuje w przyszłości ogólny stan zdrowia społeczeństwa. Alkohol zaburza zdolność uczenia się – w związku z czym zbyt wczesne rozpoczynanie picia staje się bardzo często przyczyną trudności i niepowodzeń w nauce. Wywołując w sposób sztuczny stany emocjonalne alkohol powoduje hamowanie rozwoju emocjonalnego i opóźnienie dojrzewania nastolatków.

Picie alkoholu przez młodych ludzi powoduje także bezpośrednio szkody indywidualne i społeczne. Jest ono przyczyną ryzykownych zachowań. Jak pokazują dane statystyczne, wzrasta liczba nieletnich sprawców a także nieletnich ofiar przestępstw. W związku ze słabo ukształtowaną strukturą układu

nerwowego młodzi ludzie cechują się słabszą tolerancją na alkohol. Powoduje to, iż nawet niewielkie dawki mogą wywołać niekontrolowane zachowania. Krótsza jest także droga do uzależnienia się.

Jak twierdzą eksperci, alkohol jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa u osób w wieku 15-21 lat, znacznie przewyższając pod tym względem szkody związane z narkotykami.

Podstawą diagnozy zachowań związanych z alkoholem i problemów alkoholowych wśród młodzieży są badania ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży ze szkół w Sitkówe-Nowinach. Badaniem objęto uczniów, w następujących przedziałach wiekowych:

- *klasy VI szkół podstawowych*
- *klasy III gimnazjalne*
- *klasy II szkół ponadgimnazjalnych*

Otrzymane wyniki poddano analizie statystycznej i merytorycznej. Objęła ona następujące bloki tematyczne:

- *Stan zasobów*
- *Wiedza o alkoholu – mity i fakty*
- *Postawy młodzieży w stosunku do alkoholu*
- *Skala problemów alkoholowych – zachowania alkoholowe*
- *Postawy dorosłych a picie młodzieży*
- *Młodzież a narkotyki*
- *Przemoc*
- *Uzależnienie od komputera i Internetu, cyberprzemoc*

I. STAN ZASOBÓW

❖ *Sytuacja społeczno-bytowa badanych uczniów*

Czy twoi rodzice pracują (lub mają inne źródło utrzymania np. renta, emerytura)?:

Oboje	68 %
Tylko tato	19 %
Tylko mama	9 %
Żaden z rodziców	4 %

❖ PROFILAKTYKA

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez gminy w tej dziedzinie jest: „prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla młodzieży”.

W ostatnich latach odchodzi się od pogadanek i prelekcji dla młodzieży na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków – okazały się one mało skuteczne, a czasem zwiększały nawet zainteresowanie środkami odurzającymi. W chwili obecnej kładzie się nacisk na realizację programów profilaktycznych i tworzeniu świetlic socjoterapeutycznych. W nowoczesnych programach wiedza o środkach uzależniających i o uzależnieniach to zaledwie 10-15% całego programu. Główny nacisk kładzie się natomiast na uczenie się takich umiejętności życiowych, które pozwolą zmniejszyć ryzyko wejścia na drogę uzależnienia. Wynika to z przekonania, że człowiek o prawidłowej samoocenie, zadowolony z życia, umiejący egzekwować swoje prawa i radzić sobie w trudnych sytuacjach nie będzie odczuwał potrzeby wspomaganie się chemicznymi środkami zmieniającymi świadomość.

❖ Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w 2007 r.

	Liczba osób uczestniczących		
	uczniów	nauczycieli	rodziców
Szkolne programy profilaktyczne			
➤ „II Elementarz”			
➤ „Spójrz inaczej na uzależnienia”			
➤ „Zyj zdrowo i kolorowo”			
➤ „Szkoła dla dzieci – radzimy sobie w trudnych sytuacjach”			
➤ „Spójrz inaczej na agresję”	703	69	250
➤ „Veto wobec przemocy”			
➤ „RAJ”			
➤ „Chcemy żyć w bezpiecznym społeczeństwie”			
Pozaszkolne programy profilaktyczne			
➤ Profilaktyczne spektakle teatralne			
➤ Spotkania z Policją			
➤ Happening			
➤ Dzień Bezpieczeństwa			
➤ „Wolność oddechu”	698	30	osoby zainteresowane
➤ „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”			
➤ „Ratujemy i uczymy ratować”			
➤ Zajęcia profilaktyczne dla rodziców			
➤ Trzymaj formę			

❖ *Świetlice:*

	Liczba			
	placówek	dzieci	W tym: z rodzin alkoholowych	wychowawców
<i>Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy</i>	<i>1</i>	<i>20</i>	<i>12</i>	<i>1</i>

II. WIEDZA O ALKOHOLU - MITY I FAKTY

Wokół zachowań alkoholowych narosło wiele mitów. Opierają się one na fałszywych przekonaniach i półprawdach. Funkcjonowanie ich w obiegu społecznym stwarza duże zagrożenia, gdyż utrudnia dostrzeżenie realnych niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem alkoholu. Dlatego tak istotne jest dostarczanie rzetelnej wiedzy na ten temat. Młodych ludzi poproszono o ustosunkowanie się, czy stwierdzenie: „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce” jest prawdziwe czy fałszywe.

Oto odpowiedzi:

	Prawdziwe	Fałszywe
<i>Szkoły podstawowe – kl. VI</i>	56 %	44 %
<i>Gimnazja – kl. III</i>	45 %	55 %
<i>Szkoły ponadgimnazj. – kl. II</i>	47 %	53 %

Odpowiedź prawidłowa brzmi oczywiście, że jest to twierdzenie fałszywe. Alkohol w piwie jest taki sam jak w wódce. W niektórych krajach ponad połowa osób uzależnionych piła przede wszystkim piwo. Upijanie się piwem i winem trwa dłużej, ale jest bardziej zwodnicze i łatwiej wciąga nowych konsumentów – młodzież i kobiety.

Świadomość tego faktu wśród uczniów szkół Sitkówki-Nowin jest zróżnicowana. *Sześciu na dziesięciu uczniów klas szóstych, 45% gimnazjalistów i niemal połowa z uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych nie posiada na ten temat prawidłowej wiedzy.*

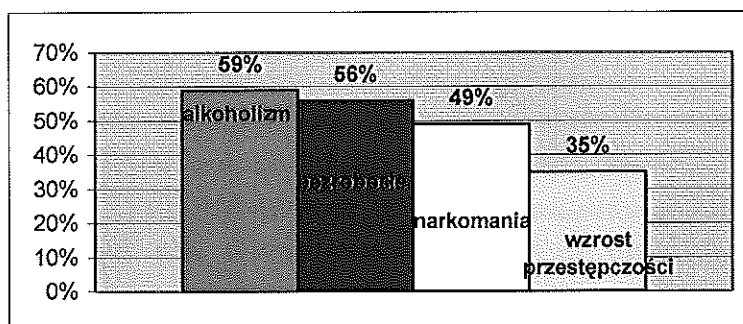
Następne pytanie odnosiło się do wizerunku osoby uzależnionej od alkoholu, a w zasadzie było pytaniem o najistotniejsze objawy uzależnienia.

Czy alkoholik to człowiek, który:	Szk. podst. Kl. VI	Gimnazjum kl. III	Szkoły ponadgimnazjalne Kl. II
<i>Pije codziennie</i>	51 %	36 %	37 %
<i>Chodzi brudny i zaniedbany</i>	10 %	12 %	5 %
<i>Gdy zacznie pić, nie potrafi przerwać w dowolnym momencie</i>	61 %	72 %	63 %

Centralnym objawem uzależnienia od alkoholu jest utrata kontroli picia. Najbliższa prawdy jest więc odpowiedź trzecia. Pozostałe dwie cechy także mogą występować w uzależnieniu (głównie w ostatniej, najbardziej zaawansowanej fazie) jednak nie stanowią o istocie choroby alkoholowej. Większość uczniów we wszystkich grupach wiekowych podaje prawidłową odpowiedź, jednakże bardzo często wśród objawów alkoholizmu wymieniane jest codzienne picie, co odzwierciedla obiegowe opinie o osobach uzależnionych.

III. POSTAWY MŁODZIEŻY W STOSUNKU DO ALKOHOLU

Przed podjęciem działań profilaktycznych w dziedzinie uzależnień warto jest zadać sobie pytanie, czy młodzież w ogóle dostrzega problemy wynikające z nadużywania alkoholu, a jeśli tak, to jak wysoko plasuje je w hierarchii zagrożeń. Oto tabela wyników:

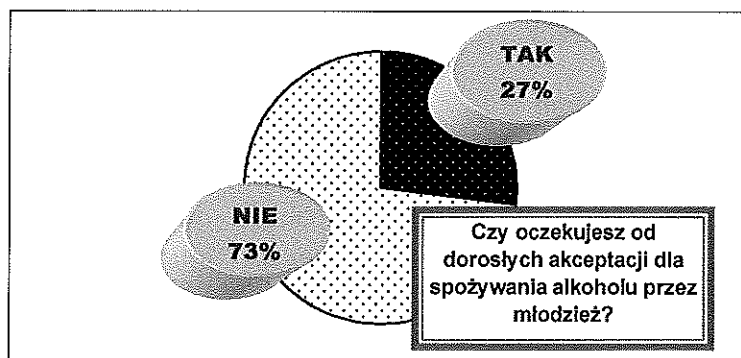

a w dalszej kolejności:

- *Zanieczyszczenie środowiska* 31 %
- *AIDS* 20 %
- *Kryzys rodziny* 18 %

Jak widać z powyższych danych zarówno alkoholizm jak i narkomania znajdują się wśród trzech największych, zdaniem młodzieży, zagrożeń społecznych.

Odpowiedź na następane pytanie ma podstawowe znaczenie dla osób dorosłych: rodziców, wychowawców. Chcieliśmy zobaczyć, czy uczniowie oczekują od dorosłych akceptacji dla spożywania alkoholu przez młodzież.

Jak z tego widać, *liberalne podejście niektórych rodziców czy wychowawców w stosunku do pijącej młodzieży wcale nie koresponduje z oczekiwaniami uczniów*. Bywa ono raczej uwarunkowane chęcią przypodobania się młodym ludziom poprzez realizowanie najprostszych, niewymagających większego wysiłku, recept.

Dalej pytaliśmy, czy zdaniem badanych **powinien być prawnie ustalony zakaz sprzedaży alkoholu dzieciom i młodzieży**, oraz, na jakim poziomie powinna być ustalona granica wiekowa:

Od jakiego wieku powinno się sprzedawać alkohol	
Bez ograniczeń	5 %
Od 12 lat	1 %
Od 14 lat	4 %
Od 16 lat	25 %
Od 18 lat	56 %
Od 21 lat	9 %

Z otrzymanych rezultatów wynika, że *zdecydowana większość uczniów szkół Sitkówki-Nowin (95%) jest przekonana o konieczności istnienia ograniczeń wiekowych dla legalnego kupowania alkoholu*.

2/3 uczniów nie widzi potrzeby obniżenia wiekowej granicy legalnej sprzedaży alkoholu.

Co jedenasty z ankietowanych uważa nawet, że powinna być ona podniesiona z 18 do 21 lat

W kontekście otrzymanych wyników warto wiedzieć, że jak wynika z doświadczeń amerykańskich, próby obniżenia granicy wiekowej owocowały radykalnym wzrostem wypadków drogowych, których przyczyną był alkohol, w grupach, których dotyczyła zmiana, zaś podniesienie granicy wieku wpływało na zmniejszenie wypadkowości. Wykazano także, że podniesienie granicy wieku zawsze powoduje gwałtowne obniżenie ogólnego spożycia alkoholu w całej grupie wiekowej podlegającej ograniczeniom prawnym.

IV. SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH - ZACHOWANIA ALKOHOLOWE

Przy obserwowanym obecnie w kraju spadku spożycia alkoholu na jednego mieszkańca istnieje jednocześnie tendencja odwrotna dotycząca alkoholu wśród młodzieży. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej, zanikają postawy abstynenckie, coraz więcej ludzi ma kontakt z alkoholem i to wcale nie sporadyczny.

Statystyki ogólnokrajowe mówią:

- 70% - 85% dzieci ze szkół podstawowych piło już alkohol (w tym 20% 11-latków). Od połowy lat 80-tych w grupie 15-latków odnotowano prawie trzykrotny spadek liczby abstynentów (obecnie 10%)
- wiek inicjacji alkoholowej wynosi obecnie 11 – 12 lat
- zacierają się różnice pomiędzy chłopcami i dziewczętami w częstości podejmowania prób picia alkoholu. Do picia wina przyznaje się 44% 15-letnich chłopców i 42% 15-letnich dziewcząt. Do picia wódki przyznaje się 53% 15-letnich chłopców i 39% 15-letnich dziewcząt.
- połowa dorosłych Polaków uważa, że picie alkoholu przez młodzież jest poważnym problemem społecznym (zaraz za bezrobociem i spadkiem stopy życiowej)

A jak wyglądają rezultaty przeprowadzonych przez nas badań? Na początek zbadaliśmy, jak sama młodzież spostrzega skalę uzależnień w środowisku rówieśniczym.

Ilu twoich kolegów pali papierosy	<i>Klasy VI</i>	<i>Gimnazjum Kl. III</i>	<i>Szkoły ponadgimn. kl. II</i>
większość	6 %	37 %	42 %
około połowy	6 %	31 %	37 %
mniejszość	8 %	20 %	16 %
pojedyncze przypadki	35 %	9 %	0 %
nikt	45 %	3 %	5 %

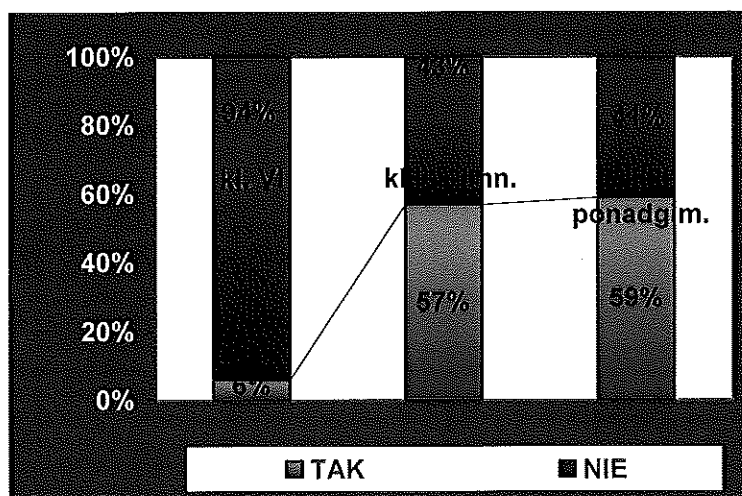
2/3 uczniów klas III gimnazjum uważa, że przynajmniej połowa ich kolegów pali papierosy. Natomiast w klasach II szkół ponadgimnazjalnych przekonanie takie podziela 3/4 badanych.

Dalej pytaliśmy o zachowania alkoholowe.

Ilu twoich kolegów pije alkohol	<i>Klasy VI</i>	<i>Gimnazjum Kl. III</i>	<i>Szkoły ponadgimn. kl. II</i>
większość	6 %	62 %	42 %
około połowy	6 %	20 %	32 %
mniejszość	12 %	8 %	21 %
pojedyncze przypadki	21 %	7 %	5 %
nikt	55 %	3 %	0 %

Jak widzimy przekonanie, że co najmniej połowa osób ze środowiska badanych pije alkohol podziela 12% szóstoklasistów, 82% gimnazjalistów oraz 3/4 uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych. Badania pokazują, że największy skok ilościowy, jeśli chodzi o spożycie alkoholu następuje po przejściu do gimnazjum. Świadczy to o olbrzymiej potrzebie adresowania nowoczesnych programów profilaktycznych do tej grupy wiekowej.

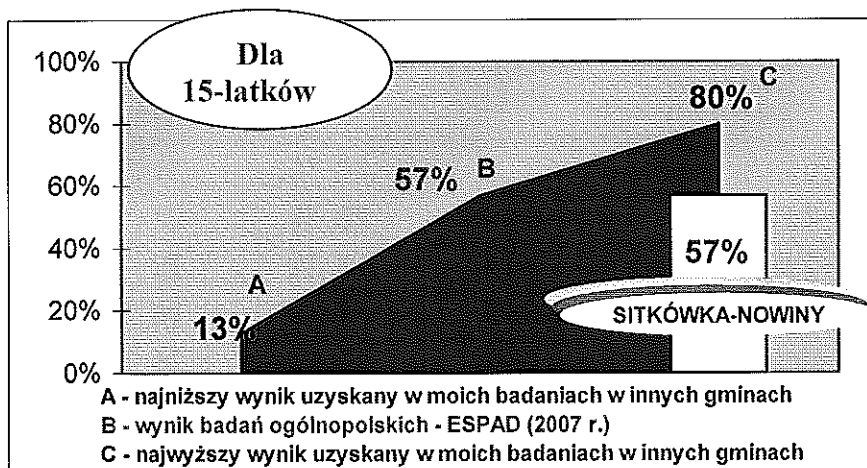
Zobaczmy, co ankietowani mówią na temat swoich własnych zachowań alkoholowych. Na pytanie: „Czy w ciągu ostatnich 30 dni piłeś jakiś napój alkoholowy” odpowiadają:

Okres 30 dni przed badaniem przyjmuje się za wskaźnik względnie częstego używania napojów alkoholowych.

6% UCZNIÓW KLAS VI, 57% UCZNIÓW KLAS III GIMNAZJUM ORAZ 59% UCZNIÓW II KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH SPOŻYWAŁO ALKOHOŁ W MIESIĄCU POPRZEDZAJĄCYM BADANIE.

Jak to wygląda w porównaniu z danymi z badań ogólnopolskich i badań w innych gminach?

Porównanie młodzieży starszej:

Spożywanie alkoholu w okresie 30 dni przed badaniem	Szkoły ponadgimnazjalne kl. II	
	SITKÓWKA-NOWINY	ESPAD-2007 (ogólnopolskie)
TAK	59 8	79 8

Natomiast w badanych przez mnie gminach, wskaźniki dotyczące klas VI mieściły się w przedziale od 0% do 53% (Sitkówka-Nowiny – 6%).

Interesowaliśmy się w związku z tym, jakie rodzaje alkoholu preferuje młodzież. Spytaliśmy, jaki napój alkoholowy pili w ostatnim miesiącu*.

	Szkoły podst. kl. VI	Gimnazjum kl. III	Szk. ponadgimn. kl. II
PIWO	75 %	53 %	56 %
WINO, KOKTAIL	25 %	16 %	13 %
WÓDKA, LIKIER	0 %	31 %	31 %

*Wskazany odsetek odnosi się do tych uczniów, którzy mieli kontakt z alkoholem w ostatnich 30 dniach przed badaniem.

Suma procent może być większa od 100, gdy uczniowie spożywają więcej niż jeden rodzaj alkoholu.

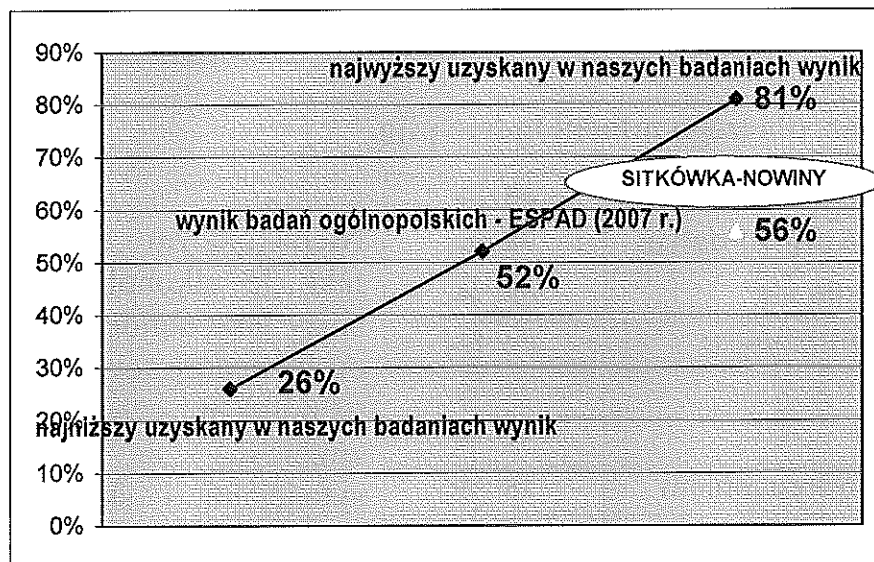
Jak widać, najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród uczniów szkół Sitkówki-Nowin jest piwo. Można na to patrzeć z dwóch stron. Piwo stanowi niewątpliwie mniejsze zagrożenie wczesnym uzależnieniem niż wino, czy wódka. Jednakże tendencja ta świadczyć może (i niejednokrotnie świadczy) o traktowaniu przez młodzież (i nie tylko przez młodzież) piwa, nie jako alkoholu, lecz jako niegroźnego napoju orzeźwiającego. Jest to bardzo niepokojąca tendencja.

Następne pytanie brzmiało: „Ile razy w życiu zdarzyło ci się upić napojem alkoholowym” i otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

Ile razy zdarzyło ci się upić napojem alkoholowym	Szk. Podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimnazj. II kl.
ani razu	92 %	44 %	31 %
1-2 razy	6 %	23 %	27 %
3-5 razy	2 %	13 %	19 %
6-10 razy	0 %	2 %	18 %
ponad 10 razy	0 %	18 %	5 %
Łącznie upiło się	8 %	56 %	69 %

Co trzynasty z szóstoklasistów, 56% uczniów klasy III gimnazjum oraz 69% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było już pijanych.

Jak to wygląda na tle innych gmin (dla 15-latków)?

Porównanie młodzieży starszej:

Przekraczanie progu nietrzeźwości	Szkoły ponadgimnazjalne kl. II	
	SITKÓWKA-NOWINY	ESPAD-2007 (ogólnopolskie)
TAK	69 8	71 8

Wśród badanych przez mnie uczniów klas VI upijanie się potwierdziło 0%-46% (w Sitkówie-Nowinach – 8%).

Jak wynika z badań ogólnopolskich w szybkim tempie obniża się również wiek inicjacji alkoholowej. Poniższa tabela przedstawia, jak to wygląda w szkołach Sitkówki-Nowin.

W jakim wieku po raz pierwszy spróbowałeś alkoholu	Szkoła podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
Nie piłem jeszcze alkoholu	61 %	12 %	2 %
mniej niż 9 lat	2 %	7 %	5 %
10 – 12 lat	35 %	21 %	11 %
13 – 15 lat	2 %	50 %	31 %
16-18 lat	Nie dotyczy	3 %	31 %
Nie pamiętam	0 %	7 %	20 %

Nie piłem jeszcze alkoholu (ogólnopolskie badania ESPAD-2007 r.)	x	10 %	5 %
---	---	------	-----

Wielu badanych uczniów szkół Sitkówki-Nowin z wszystkich grup wiekowych miało już swoje pierwsze kontakty z alkoholem. Nierzadko poniżej 12-go roku życia.

Zobaczmy teraz, dlaczego młodzi ludzie piją.

Naciski otoczenia	38 %
Chęć pocucia się dorosłym	38 %
Chęć zabawienia się	59 %
Ucieczka od problemów	34 %
Relaks	24 %
Ciekawość	32 %
Obawa przed odrzuceniem	15 %
Chęć wyróżnienia się	22 %
Smutek	12 %
Nuda	12 %

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż alkohol coraz częściej służy jako antidotum na smutki i problemy życiowe. Nie pozwala to młodemu człowiekowi realnie zmierzyć się z trudnymi sytuacjami i skraca drogę do uzależnienia. Jak wynika z powyższej tabeli, ważnymi motywami sięgnięcia przez młodego człowieka po alkohol

jest próba ucieczki od problemów, smutek i nuda.

Uczniowie często nie potrafią także poradzić sobie z namowami i naciskami otoczenia. Wynika stąd konieczność przeprowadzania programów profilaktycznych, w których młodzi ludzie uczą się mówić „NIE”.

W okresie dorastania młodzi ludzie stają się bardziej niezależni od rodziców, większy wpływ na ich zachowanie mają grupy rówieśnicze. W tym też czasie zaczynają się kształtować postawy wobec alkoholu. Czy rówieśnicy mają destrukcyjny wpływ na kształtowanie tych postaw? Spytaliśmy uczniów: „**Jakie w twoim środowisku są najczęstsze reakcje na odmowę wypicia alkoholu**”.

Oto odpowiedzi:

	Szk. podst. i gimnazjum	Szkoły ponadgimn.
zdziwienie	19 %	26 %
krytyka	19 %	5 %
podziw	5 %	21 %
zrozumienie	17 %	32 %
odrzucenie	13 %	0 %
obojętność	18 %	42 %
usilne namawianie	19 %	26 %
wyśmiewanie	20 %	16 %
nie wiem	23 %	0 %

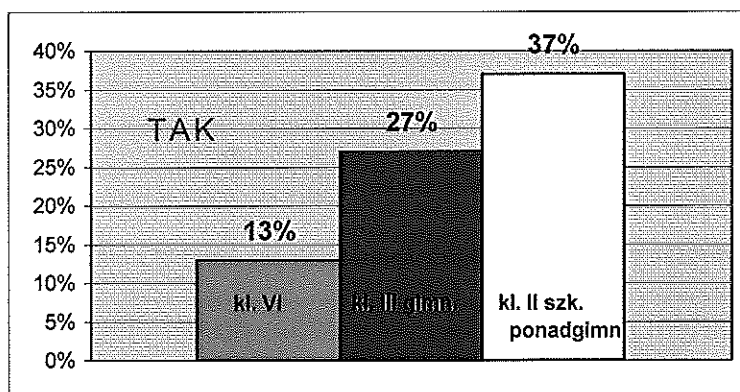
Jak widać, nie do końca prawdziwe jest przekonanie, że niepijący młody człowiek odmawiający wypicia alkoholu nie będzie akceptowany przez rówieśników. W sposobach reagowania istnieją różnice, w zależności od wieku. Wśród uczniów starszych, w przypadku odmowy picia, odrzucenie ani wyśmiewanie nie są wcale najczęstszym zachowaniem rówieśników. Wielu z ankietowanych jako podstawową reakcję ze strony kolegów podaje zrozumienie, lub przynajmniej obojętność (a czasem nawet podziw). Nieco inaczej reagują młodsi uczniowie – tam wyśmiewanie i odrzucenie pojawia się częściej. Nierzadko odmowa wypicia powoduje reakcję usilnego namawiania. Dlatego tak istotna jest realizacja nowoczesnych programów profilaktycznych, gdzie duży nacisk kładzie się na ćwiczenie umiejętności powiedzenia „NIE”.

SZKODY SPOŁECZNE

Spożywanie alkoholu przez młodzież przyczynia się do nasilenia zachowań aspołecznych, osłabia hamulce moralne, pobudza agresję. Alkohol jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa wśród ludzi młodych. Coraz częściej uczniowie widziani są w stanie nietrzeźwym, trafiają też do izb wytrzeźwień.

Pytaliśmy młodych ludzi: **„Czy uczestniczyłeś w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu?”**

Oto odpowiedzi:

Jak widać, co ósmy szóstoklasista, co czwarty uczeń III klasy gimnazjum i 37% uczniów szkół ponadgimnazjalnych potwierdza występowanie tego typu incydentów.

V. POSTAWY DOROSŁYCH A PICIE ALKOHOLU PRZEZ MŁODZIEŻ

Wiedza na temat alkoholu, jego działania, funkcji społecznych, czy niebezpieczeństw związanych z jego nadużywaniem kształtuje się już od wczesnego dzieciństwa. W okresie dzieciństwa i dojrzewania formują się także postawy i przekonania związane z alkoholem. Niezwykle istotną rolę w kształtowaniu tych poglądów pełnią rodzice, później wychowawcy i inne dorosłe osoby z otoczenia. Zobaczymy, z jakimi wzorcami postępowania stykała się i styka nadal młodzież. Na pytanie: „Z kim po raz pierwszy piłeś alkohol*” uczniowie szkół odpowiedzieli:

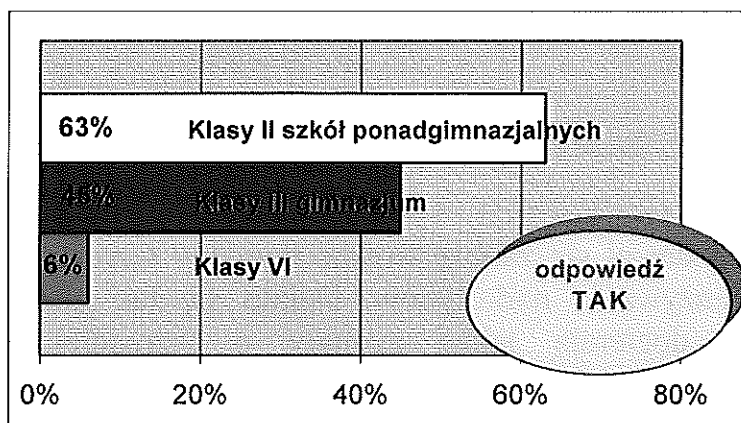
Z kolegą	74 %
Z rodzicami	11 %
Z innym dorosłym członkiem rodziny	9 %
Z innym dorosłym	3 %
Sam	3 %

**Podane liczby odnoszą się tylko tych osób, które miały już kontakt z alkoholem.*

Prawie w co czwartym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem, byli dorośli (najczęściej rodzice).

Czynnikiem sprzyjającym alkoholizacji młodzieży jest nieprzestrzeganie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, szczególnie w zakresie art. 15 pkt 2 mówiącego o zakazie sprzedaży alkoholu osobom do lat 18. Taka postawa sprzedawców, oprócz bezpośrednich szkód wynikających z zakupu i spożywania alkoholu przez młodzież, stwarza wrażenie przyzwolenia dorosłych na picie przez młodych ludzi napojów alkoholowych.

Aby zbadać skalę tego problemu zadaliśmy uczniom pytanie: **Czy kiedyś samodzielnie kupiłeś alkohol?**

Jak z tego widać, zakup alkoholu nie stwarza dla młodzieży gimnazjalnej większych problemów.

Interesujące wydawało się również pytanie, gdzie uczniowie spożywają zakupiony alkohol, czy kryją się przed dorosłymi, czy też nie mają takiej potrzeby.

<i>Gdzie ostatni raz pijeś alkohol?</i>	Klasa VI	<i>Gimnazjum kl. III</i>	<i>Szk. ponadgimn. kl. II</i>
w szkole (internacie)	0 %	13 %	5 %
u siebie w domu	40 %	11 %	11 %
na dyskotecę	7 %	7 %	26 %
u kogoś w domu	13 %	26 %	11 %
w kawiarni, pubie	7 %	3 %	11 %
w parku (na łące)	0 %	4 %	5 %
pod sklepem	0 %	1 %	0 %
w innym miejscu	33 %	35 %	31 %

Odpowiedzi odnoszą się, oczywiście, tylko do osób, które miały już kontakt z alkoholem. Jak jednak wynika z analizy danych, wielu młodych konsumentów alkoholu najchętniej jako miejsce picia wybiera dom (swoje, lub kolegów). Powstaje pytanie – gdzie w tym czasie są rodzice. Młodzież starszych klas chętnie korzysta też z lokali publicznych (kawiarnie, puby, dyskoteki), co nie może dziać się bez przyzwolenia ich właścicieli. Jest to istotna wskazówka dla służb porządkowych, gdzie należy wzmocnić kontrolę, aby nie dochodziło do łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

MŁODZIEŻ A NARKOTYKI

W ostatnich latach dawał się zaobserwować wyraźny wzrost skali problemów wynikających z zażywania narkotyków. Działo się tak głównie za sprawą młodzieży, choć docierają także sygnały o wzroście zainteresowania narkotykami przez osoby dorosłe. Pojawiły się nowe substancje odurzające, a także nowe wzory ich zażywania. Od 1997 roku wyraźnie zmniejsza się liczba osób używających narkotyków dożylnie (np. „polskiej heroiny”). Zdziałał tu prawdopodobnie głównie lęk przed zarażeniem wirusem HIV. Generalnie jednak od początku lat dziewięćdziesiątych odsetek uczniów sięgających po narkotyki wzrósł znacznie, osiągając średni poziom europejski. Jednak badania ESPAD z 2007 r. wskazują na pojawiające się zmiany tendencji.

Wg Janusza Sierosławskiego, analizując dane z ostatnich lat, możemy zidentyfikować następujące trendy:

- Kontynuacja tendencji spadkowej liczby nadużywających substancji wziewnych.
- Po wieloletnim trendzie wzrostowym liczby osób nadużywających leków uspokajających i nasennych, zapoczątkowanym w 1997 r., w badaniach z 2007 r. zaobserwowano stabilizację, lub nawet nieznaczny spadek.
- W 1992 r. zaznaczyła się tendencja wzrostowa liczby osób nadużywających środków z grupy amfetaminy. Od 1997 r. tempo wzrostu było większe niż latach poprzednich. Ze skokowym wzrostem mieliśmy do czynienia w 2002 r. W 2003 r. i 2005 r. nadal obserwowaliśmy wzrost, ale o mniejszym nasileniu. Natomiast w badaniach z 2007 r. pojawiła się tendencja spadkowa.
- Zahamowanie trendu wzrostowego liczby osób eksperymentujących z przetworami konopi. Trend ten został zapoczątkowany w 1993 r. i przyspieszył w 1997 r. W 2002 r. notujemy dalsze przyspieszenie skali wzrostu, zaś od 2003 r. można mówić o stabilizacji, a w badaniach z 2007 r. zauważono znaczący spadek.
- Stabilizacja liczby osób nadużywających kokainy. Do 1996 r. spotykano w lecznictwie stacjonarnym tylko pojedyncze osoby nadużywające tego środka, w 1997 r. ich liczba skokowo wzrosła. Od 1998 r. notowano stabilizację, przerwana spadkiem w 2001 r. i wzrostem w 2002 r. Od 2003 r. notujemy

stabilizację na poziomie wyższym niż w końcu lat dziewięćdziesiątych. Potwierdzają to także badania z 2007 r.

- Badania z 2007 r. wykazują tendencję spadkową, jeśli chodzi o zażywanie ekstazy.
- *Generalnie można stwierdzić, że porównując wyniki z 2007 r. z wynikami badań z lat 1995, 1997 i 2003, odnotowujemy załamanie się trendu wzrostowego eksperymentowania ze środkami odurzającym wśród badanej młodzieży szkolnej.*

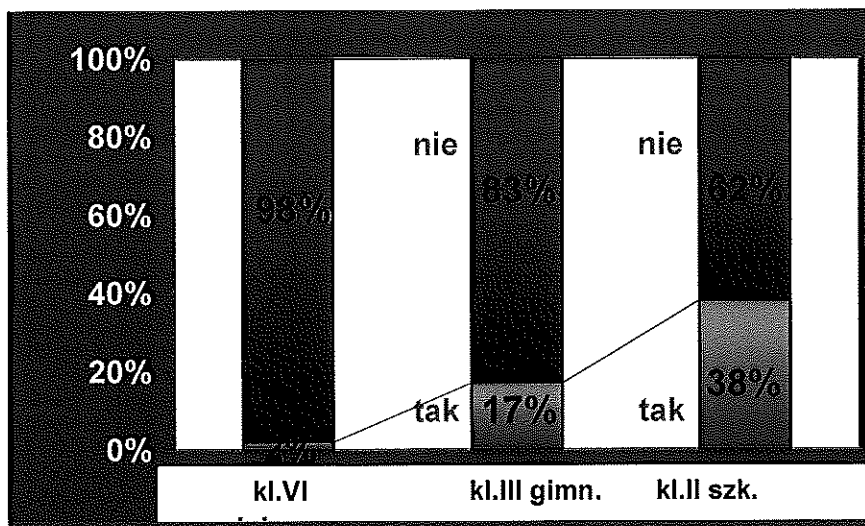

Pierwsze nasze pytanie brzmiało:

Ile osób z twojego środowiska zażywa narkotyki	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
większość	0 %	6 %	6 %
około połowy	2 %	4 %	14 %
mniejszość	2 %	26 %	24 %
pojedyncze przypadki	16 %	29 %	30 %
nikt	80 %	35 %	26 %

Młodzież szkół Sitkówki-Nowin spostrzega problem zażywania narkotyków przez swoich rówieśników jako marginalny. Młodzi ludzie, jeśli już dostrzegają takie zjawisko, to głównie jako pojedyncze przypadki.

Kolejnym badanym przez nas obszarem był osobisty stosunek uczniów do narkotyków. Oto odpowiedzi na pytanie: „Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi”.

Co szósty uczeń III klasy gimnazjum i 38% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi.

Jakie środki są najczęściej zażywane przez uczniów? Dla porównania podajemy wyniki badań ogólnopolskich ESPAD (J.Sierosławski, A. Zieliński – 2007 r.) w grupie wiekowej 15-16-latków i młodzieży starszej.

Rodzaj środka	Klasa	Szkoły podstawowe kl. VI	Gimnazjum Kl. III		Szkoły ponadgimn. Kl. II	
			SITKÓWKA-NOWINY	ESPAD-2007r. (ogólnopolskie)	SITKÓWKA-NOWINY	ESPAD-2007r. (ogólnopolskie)
środki nasenne		28	28	168	58	198
klej, rozpuszczalnik		08	18	88	88	78
marihuana		08	148	168	298	288
amfetamina		08	28	48	58	88
heroina		08	18	18	08	28
kokaina,		08	08	28	08	38
ekstazy		08	08	38	08	48
LSD		08	08	28	58	38
grzybki halucynogenne		08	18	28	08	38
sterydy anaboliczne		08	08	28	58	48

1

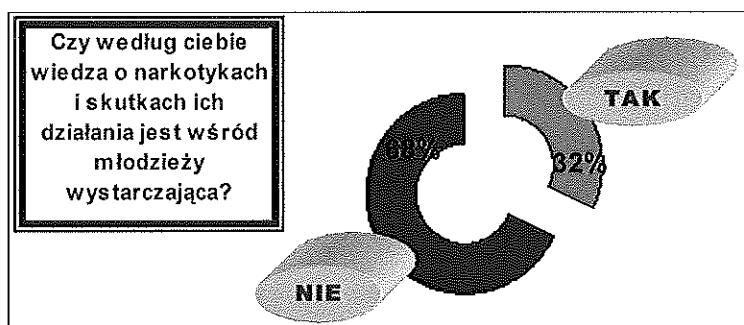
Najczęściej używanym środkiem odurzającym jest marihuana. Towarzyszy często temu powszechne przekonanie młodych ludzi o małej szkodliwości tej substancji. Nie jest to prawdą, a większość osób biorących groźniejsze środki odurzające zaczynała właśnie od tzw. „miękkich narkotyków” (haszyszu i marihuany).

Warto zwrócić uwagę także na zażywanie środków wziewnych (kleje, rozpuszczalniki). One także często mają wśród uczniów opinię środków bezpiecznych, co jest bardzo dużym nieporozumieniem. Wdychane opary działają bezpośrednio na tkankę mózgową doprowadzając do zniszczenia kilkuset tysięcy komórek nerwowych. Wdychanie tych środków może skończyć się śmiercią na skutek uduszenia lub niewydolności serca.

Bardzo istotną sprawą jest pytanie o częstotliwość kontaktów z narkotykami.

<i>Czy miałeś kontakt ze środkami odurzającymi:</i>	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
Kiedykolwiek	2 %	17 %	38 %
W ciągu ostatnich 12 miesięcy	2 %	10 %	29 %
W ciągu ostatnich 30 dni	2 %	9 %	11 %

Jednym z podstawowych sposobów radzenia sobie z problemem narkomanii powinny być oddziaływania profilaktyczne. Zobaczmy jak swoją wiedzę o zagrożeniach związanych z używaniem narkotyków oceniają sami uczniowie.

Tylko co trzeci z badanych uczniów wyraża przekonanie o posiadaniu przez jego rówieśników

wystarczającego poziomu wiedzy o działaniu środków odurzających, zaś pozostali ankietowani odczuwają deficyt w tym zakresie. A przecież wiedza na ten temat nie powinna być tematem tabu. Należy z młodymi ludźmi rozmawiać o ich problemach, powinno się mówić o sposobach, jakimi mogą być nakłaniane do wzięcia narkotyku i jak sobie w takich sytuacjach radzić.

W związku z tym chcieliśmy się dowiedzieć, **czy uczniowie rozmawiają o narkotykach z rodzicami.** Otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
TAK	27 %	25 %	37 %
NIE	73 %	75 %	63 %

W naszych badaniach sprawdzaliśmy też, jak wygląda dostępność do środków odurzających w szkołach Sitkówki-Nowin. Zapytaliśmy, **czy uczniowie spotkali osobę, która rozprowadza narkotyki:**

a/ w szkole:

	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
TAK	4 %	13 %	15 %

b/ poza szkołą:

	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
TAK	8 %	34 %	53 %

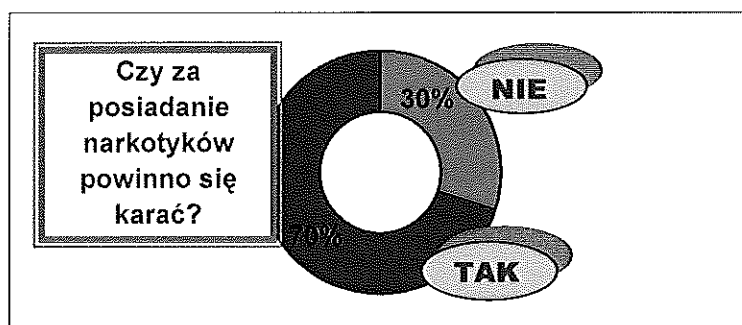
Chcieliśmy się dowiedzieć jaka jest dostępność do narkotyków, ponieważ ma ona bardzo istotny wpływ na sięganie po te substancje. Na pytanie: „**Gdzie według ciebie najłatwiej można kupić narkotyki?**” młodzi ludzie podają, że:

	Kl. VI	Kl. III gimnazjum	Kl. II szkół ponadgimnazj.
Nie znam takich miejsc	39 8	38 8	26 8
Ulica, park	2 8	13 8	0 8
Szkoła	10 8	10 8	11 8
Dyskoteka, pub	51 8	35 8	26 8
Mieszkanie dealera	24 8	16 8	11 8
Inne miejsca	10 8	15 8	42 8

Jak z tego widać, młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotecce czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach też nie nastęrcza trudności.

Czterech na dziesięciu szóstoklasistów, 38% gimnazjalistów i co czwarty z uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna takich miejsc. Są to odpowiedzi pozytywnie diagnostyczne – świadczą o tym, że ta część uczniów nie jest prawdopodobnie zainteresowana dostępem do substancji psychoaktywnych.

Na koniec chcieliśmy zobaczyć, jakie poglądy mają młodzi ludzie na sprawę odpowiedzialności karnej za posiadanie narkotyków.

Mimo czynionych przez niektórych uczniów różnych prób z zażywaniem środków odurzających, zdecydowana większość młodych osób to zwolennicy karania za posiadanie narkotyków.

PROBLEMY NARKOMAŃSKIE OCZYMA DOROSŁYCH

Pytania dotyczące problemów narkomańskich zadaliśmy także dorosłym mieszkańcom Sitkówki-Nowin.

Czy Pana/i zdaniem dostęp do narkotyków w Pana/i okolicy jest:

<i>Zdecydowanie łatwy</i>	31 %
<i>Raczej łatwy</i>	23 %
<i>Zdecydowanie trudny</i>	6 %
<i>Raczej trudny</i>	6 %
<i>Nie wiem</i>	34 %

Dalej pytaliśmy o pogląd na penalizację posiadania narkotyków:

Czy za posiadanie narkotyków powinno się karać	
TAK	95 %
NIE	5 %

PRZEMOC

❖ *Zapobieganie narkomanii:*

- *Programy profilaktyczne w szkołach*
 - *Pozaszkolne (środowiskowe) programy profilaktyczne*
 - *Świetlice socjoterapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze realizujące programy profilaktyczne*
 - *Szkolenia z zakresu tworzenia gminnych programów przeciwdziałania narkomanii*
 - *Współpraca z mediami*
 - *Programy reintegracji społecznej osób uzależnionych od narkotyków*
 - *Realizacja badań dotyczących rozpowszechnienia używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej*
 - *Realizacja corocznego monitoringu oraz analiza trendów związanych ze zjawiskiem narkomanii na poziomie lokalnym*
- **Policja**

RODZAJ PRZESTĘPSTWA LUB WYKROCZENIA	ROK 2007
Liczba postępowań wszczętych w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	1

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

❖ *Jest intencjonalna*

Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

❖ *Siły są nierównomierne*

W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

❖ *Narusza prawa i dobra osobiste*

Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

❖ *Powoduje cierpienie i ból*

- ❖ Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnić można kilka rodzajów przemocy. Mówimy więc o:

- ❖ **Przemocy fizycznej** – czyli działaniach wobec dziecka powodujących nieprzypadkowe urazy (stłuczenia, złamania, zasinienia itp.)
- ❖ **Przemocy psychicznej** – czyli rozmyślnych zachowaniach dorosłych wobec dzieci, nie zawierających aktów przemocy fizycznej, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, w tym zaburzenia osobowości, niskie poczucie własnej wartości, stany nerwicowe i lękowe.
- ❖ **Wykorzystywaniu seksualnym** – czyli takich zachowaniach osoby dorosłej, które prowadzą do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka.
- ❖ **Zaniedbywaniu** – czyli niezaspokojeniu podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych jak i psychicznych.

Policja w Polsce w latach 90-tych odnotowała prawie dwukrotny wzrost przypadków znęcania się nad członkami rodziny (w tym nad dziećmi). Podczas gdy liczba przestępstw ogółem wzrosła o 2%, liczba przestępstw przeciw rodzinie (nie wliczając w to uchylania się od obowiązku alimentacyjnego) aż o 62%. Oczywiście, trudno jest powiedzieć na ile wynika to ze wzrostu tego typu nagannych zachowań, a na ile ze zwiększenia zgłaszalności związanej z większą wrażliwością i uwagą społeczną na problemy przemocy domowej.

Liczbę ofiar przemocy domowej w okresie kilku ostatnich lat (wg „Niebieskiej Karty”) oraz liczbę policyjnych interwencji domowych przedstawia poniższa tabela:

	1999	2001	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba ofiar przemocy domowej	96.955	113.793	137.299	150.266	156.788	157.854	130.682
Interwencje domowe dotyczące przemocy w rodzinie	72.031	86.545	85.512	92.495	96.773	96.009	81.403

W naszych badaniach skoncentrowaliśmy się na dwóch obszarach zachowań przemocowych, tj. na przemocy w szkole (szczególnie ze strony innych uczniów) oraz przemocy domowej.

PRZEMOC W SZKOLE

Jak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli szkoła staje się coraz mniej bezpiecznym miejscem. Część uczniów przejmując wzorce i zasady postępowania funkcjonujące w wojsku a nawet w więzieniu. Na szczęście te patologiczne zachowania nie dominują we wszystkich szkołach. Dlatego tak istotna jest diagnoza tych zjawisk na gruncie lokalnym – warto się im przyjrzeć w momencie, gdy jeszcze jest czas na stosowanie środków zapobiegawczych. Dlatego zadaliśmy uczniom serię pytań dotyczących tych zjawisk.

	TAK	NIE
Czy zostałeś kiedykolwiek pobity w szkole?	9 %	91 %
Czy byłeś kiedykolwiek przez rówieśników zmuszany do robienia czegoś, czego nie chciałeś robić?	8 %	92 %
Czy zostałeś kiedykolwiek w szkole napadnięty i okradziony?	5 %	95 %

Jak widać, co jedenasty uczeń był ofiarą pobicia w szkole, co trzynasty był zmuszany do robienia rzeczy niechcianych, natomiast napadnięty i okradziony został co dwudziesty młody człowiek.

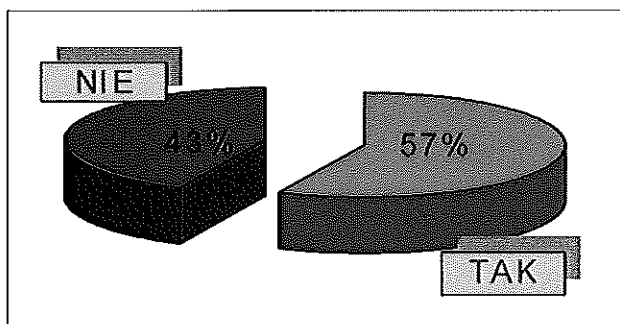
PRZEMOC DOMOWA – OCZYMA RODZICÓW

Na początek zobaczmy, jak spostrzegają tę kwestię dorośli mieszkańcy gminy.

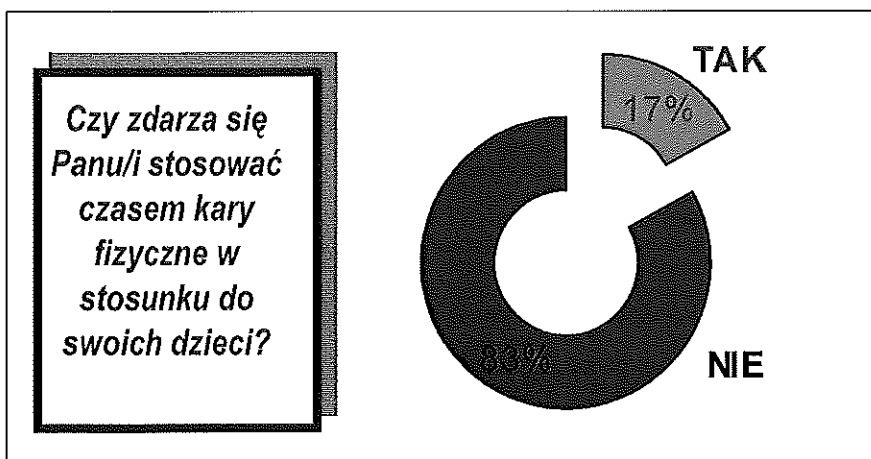
Czy zgadza się Pan/i z następującymi stwierdzeniami?	TAK	NIE
<i>Surowe traktowanie dziecka przez rodziców hartuje dziecko i pozwala mu lepiej radzić sobie z przeciwnościami losu.</i>	15 %	85 %

Jak widać, co siódmy z badanych dorosłych jest zwolennikiem surowego wychowania.

Dalej zadaliśmy pytanie: „Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych przez rodziców powinno być zakazane prawnie”.

Ponad połowa dorosłych popiera pomysł prawnego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci. A jak spostrzegają oni swoje zachowania w tej sferze?

PRZEMOC DOMOWA – OCZYMA MŁODZIEŻY

*Przemoc raz zastosowana
powtarza się.*

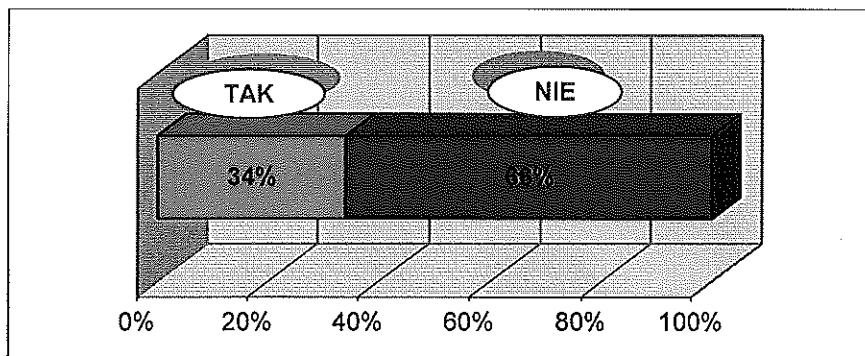
Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

Przez wiele lat problem przemocy domowej był marginalizowany, nie dostrzegano jego rozmiarów, ani zagrożeń. Dopiero w ostatnim czasie organizowany jest system pomocy osobom krzywdzonym.

Istotna jest tutaj współpraca przedstawicieli wszystkich służb i instytucji pracujących z dziećmi oraz udzielających pomocy ofiarom przemocy, tzn. pedagogów, pracowników świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, psychologów, pracowników socjalnych, policjantów, przedstawicieli służby zdrowia, księży, terapeutów uzależnień i innych.

Spójrzmy jak skalę tego problemu spostrzegają uczniowie szkół Sitkówki-Nowin. Zadaliśmy uczniom pytanie: „*Czy kiedykolwiek w życiu rodzinnym byłeś świadkiem przykrej sytuacji spowodowanej przez picie alkoholu*”

i otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

Co trzeci z uczniów udzielił odpowiedzi twierdzącej!

Dalej, chcieliśmy wiedzieć, czy, zdaniem młodych ludzi, istnieją okoliczności usprawiedliwiające przemoc w rodzinie.

	Szk. podst. Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Szk. ponadgimn. Kl. II
TAK	10 %	9 %	8 %

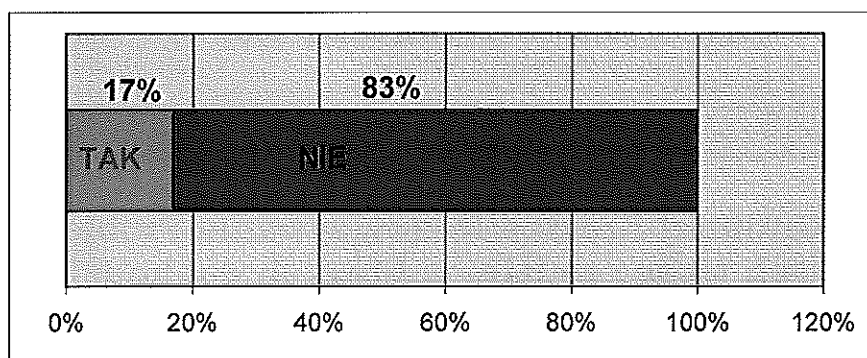
Jak widać, pewna część uczniów gotowa byłby zaakceptować takie zachowania. Warto natomiast zobaczyć, jak to wygląda w praktyce. Zapytaliśmy: „*Która z wymienionych form przemocy wydarzyła się kiedykolwiek w twojej rodzinie?*”

wyzywiska	31 %
groźby	12 %
poniżanie	17 %
policzkiwanie	11 %
popychanie i szarpanie	16 %
bicie	17 %
szantażowanie pieniędzmi	1 %
żadna	63 %

Jak widać, dzieci w domach narażone są ze strony rodziców na różnego rodzaju akty przemocy, głównie przemocy psychicznej: wyzywiska, poniżanie. Zdarza się także przemoc

fizyczna: popychanie, szarpanie, bicie.

Spytaliśmy dalej: *Czy dostałeś kiedykolwiek od rodziców lanie, w wyniku którego doznałeś urazu (siniak, zadrapanie, itp.)?*

Co szósty uczeń jest więc karcony w sposób niebezpieczny, powodujący urazy fizyczne.

Pytaliśmy też, *czy uczniowie znają przynajmniej jedną osobę, która z błahych powodów jest karana fizycznie przez rodziców.* Oto odpowiedzi:

	Szk. podst. Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Szk. ponadgimn. Kl. II
TAK	39 %	28 %	21 %

Z wyników tych badań można wysnuć kilka spostrzeżeń:

- po pierwsze, zachowania przemocowe są nadal traktowane przez niemałą grupę rodziców jako ważna metoda wychowawcza,
- po drugie, wśród tego typu zachowań dominuje przemoc psychiczna, choć elementy przemocy fizycznej też nie należą do rzadkości,
- po trzecie – część uczniów akceptuje takie zachowania w niektórych sytuacjach.

❖ *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:*

• **Policja**

RODZAJ PRZESTĘPSTWA LUB WYKROCZENIA	ROK 2007
Liczba interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie ...	31
• Założono „Niebieskie Karty”	22
Liczba postępowań wszczętych z § 207 (znęcanie nad rodziną)	14

• **Punkt konsultacyjno-interwencyjny**

• **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

	<i>Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA</i>	
	<i>Sprawcy przemocy w rodzinie</i>	<i>Oflary przemocy w rodzinie</i>
2007 r.	2	2

• **Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy**

- ⇒ Powiadomienie policji
- ⇒ Skierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych
- ⇒ Skierowanie dzieci ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej
- ⇒ Powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dziecka

UZALEŻNIENIE OD KOMPUTERA I INTERNETU GENEZYTYC

Zapytaliśmy także, na co młodzi ludzie przeznaczają pieniądze.

	Szkoły podst. kl. VI	Gimnazjum III kl.	Szkoły ponadgimnazj. II kl.
A/ Słodczyce	45 %	36 %	37 %
B/ Papierosy	0 %	16 %	21 %
C/ Kasety z muzyką	16 %	4 %	0 %
D/ Książki	20 %	3 %	16 %
E/ Gazety	23 %	10 %	11 %
F/ Napój alkoholowy	2 %	25 %	16 %
G/ Oszczędzam na ubranie	51 %	55 %	63 %
H/ Kupuję coś innego	43 %	34 %	74 %

Dzisiaj - w czasach szybkiego rozwoju techniki i automatyzacji życia, komputer i Internet są rzeczami, bez których trudno wyobrazić sobie normalne funkcjonowanie. Ogólnoświatowa sieć zapewnia szybki kontakt, przesyłanie danych na duże odległości, zapewnia także możliwość szybkiego dostępu do wielu niezbędnych informacji. Także popularne gry komputerowe dostarczają rozrywki i rozwijają wyobraźnię. Komputery i Internet mogą więc odgrywać bardzo pozytywną rolę. Należy jednak dostrzec także i ukryte niebezpieczeństwa. Zarówno gry komputerowe, jak i Internet mogą być swojego rodzaju ucieczką od problemów. Obecnie, gdy mówimy o uzależnieniach, najczęściej mamy na myśli alkoholizm, nikotynizm, czy narkomanię. Wiadomo już jednak, że podobnie destrukcyjny wpływ może mieć spędzanie czasu przy komputerze. Według danych szacunkowych amerykańskich psychologów około 5% internautów jest uzależnionych od Internetu. Natomiast Hurbert Poppe austriacki specjalista od terapii uzależnień uważa iż "liczba osób uzależnionych od Internetu przekracza w niektórych państwach uprzemysłowionych liczbę uzależnionych od narkotyków pochodzących z maku i jest konieczne podjęcie kroków przeciwko tej nowej chorobie".

Osoba uzależniona od komputera spędza przy komputerze lub w sieci coraz więcej czasu, ograniczając w znaczący sposób inne formy aktywności życiowej. Zachowania takie prowadzą do izolacji społecznej, skrajnego zaniedbania

ważnych życiowych spraw, a także do narastających konfliktów rodzinnych i partnerskich.

W naszych badaniach chcieliśmy określić skalę zagrożeń młodzieży w tym obszarze.

	TAK
Czy ktoś kiedykolwiek zwracał ci uwagę, że za dużo czasu spędzasz w Internecie?	57 %
Czy pozostajesz w Internecie, lub w ogóle przy komputerze, dłużej niż pierwotnie planowałeś?	50 %
Czy używasz Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów lub sposobu na poprawę nastroju (w stanach bezradności, winy, lęku, depresji, apatii)?	20 %
Czy czułeś się niespokojny, markotny, zirytowany, przygnębiony/a gdy próbowałeś ograniczać czas w Internecie (albo w ogóle przy komputerze) lub zaprzestać korzystania z nich?	13 %

W naszych badaniach zajęliśmy się również zjawiskiem **cyberprzemocy**, która według jednej z najpopularniejszych definicji (ang. cyberbullying – wirtualne tyranizowanie, nękanie) jest wykorzystaniem technik informacyjnych i komunikacyjnych takich, jak e-mail, fora dyskusyjne, SMS, telefonia komórkowa, strony internetowe, do znęcania się lub prześladowania osób lub grup osób.

Istnieją różne rodzaje cyberprzemocy:

- cyberprzemoc może rozpocząć się w Internecie i tam pozostać, nie przenosząc się na prawdziwe życie.
- innym, bardziej niebezpiecznym przypadkiem cyberprzemocy jest ten, w którym dręczyciel i ofiara spotykają się osobiście lub nawet dobrze się znają. W tej sytuacji ataki mają bardziej osobisty charakter i w większym stopniu dotyczą ofiary.

	TAK
Czy kiedykolwiek byłeś ofiarą rozpowszechniania przez Internet kompromitujących cię materiałów?	8 %
Czy doświadczyłeś przez Internet lub SMS kogoś z takich zachowań jak wulgarne wyzywanie, straszenie, ośmieszanie?	24 %
Czy ktoś podszywał się pod ciebie w Internecie?	13 %

WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych w Sitkówce-Nowinach badań monitoringowych można wskazać następujące wnioski w obszarze z lokalnej diagnozy problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych:

1/ Jak mieszkańcy gminy spostrzegają skalę tych problemów?

- a) Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 49% badanych. Dodając do tego narkomanię – 24% wskazań, uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany przez dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin. Młodzież widzi to podobnie: alkoholizm jest na pierwszym miejscu (59%), a narkomania na trzecim (49%).
- b) Prawie czterech na dziesięciu ankietowanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

2/ Czego mieszkańcy oczekują od swoich przedstawicieli w samorządzie:

- a) 84% badanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych. W tym kryje się między innymi odpowiedź na pytanie, po co potrzebny jest rzetelny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- b) Zdecydowana większość badanych chce utrzymania a nawet podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych. Za tą drugą opcją opowiada się 44% dorosłych i 9% uczniów. Oczywiście związane z tym decyzje podejmowane są na innym szczeblu, jednak powyższe fakty pokazują, że w Sitkówce-Nowinach istnieje **dobra atmosfera do realizacji lokalnych działań profilaktycznych i terapeutycznych.**
- c) Większość badanych (64%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinny odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli przez to alkohole byłyby nieco droższe.

3/ Jak przedstawia się skala problemów alkoholowych w Sitkówce-Nowinach?

- a) Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA, co piąty mieszkaniec gminy uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście, lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy.

4/ Jakie jest zagrożenie młodzieży Sitkówki-Nowin problemami alkoholowymi.

- a) *Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 12% uczniów zaś wśród drugoklasistów ze szkół ponadgimnazjalnych odsetek*

ten wynosi tylko 2%. Dla porównania, ponad połowa dzisiejszych dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin podaje, że nie znało smaku alkoholu przed 18-tym rokiem życia (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia po alkohol sięgnęło 14% dorosłych. Potwierdza się więc teza o wzroście zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Co gorsza picie młodzieży przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem. 57% 15-latków piło alkohol w ciągu ostatniego miesiąca. To samo dotyczy sześciu na dziesięciu uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

- b) Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż wódce.
- c) Uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się. Pijany był już co trzynasty uczeń klasy szóstej, 56% uczniów klasy III gimnazjum i 2/3 uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.
- d) Co czwarty uczeń gimnazjum i 37% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu.
- e) Niepokojąco wygląda także analiza motywów picia. Wielu młodych ludzi sięga po alkohol nie po to, aby się zabawić czy rozerwać, lecz traktując picie jako lekarstwo na problemy i smutki. Skraca to drogę do uzależnienia, nie daje bowiem możliwości realnego zmierzenia się z problemami.

5/ Młodzież a narkotyki

- a) *Mimo tego, że narkotyzowanie się nie jest przez uczniów Sitkówki-Nowin postrzegane jako zjawisko powszechne, to jednak co szósty uczeń III klasy gimnazjum i 38% uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest to marihuana). 9% gimnazjalistów i 11% uczniów szkół ponadgimnazjalnych miał kontakt ze środkami odurzającymi w okresie 30 dni przed badaniem.*
- b) Tylko co trzeci z badanych uważa, że jego rówieśnicy posiadają wystarczającą wiedzę o narkotykach i szkodliwych skutkach ich działania.
- c) 15% uczniów szkół średnich spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki a poza szkołą – 53%. Wśród gimnazjalistów odpowiednio: 13% i 34%.
- d) Młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotecce czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach też nie następuje trudności.

6/ Dorośli a narkotyki

- a) 54% dorosłych ankietowanych mieszkańców Sitkówki-Nowin uważa, że w ich okolicy łatwy jest dostęp do narkotyków.
- b) Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin (95%) uważa, że za posiadanie narkotyków powinno się karać (wśród młodzieży takie przekonanie podziela 70% badanych).

7/ Uzależnienie od komputera i Internetu. Cyberprzemoc.

- a) Duży odsetek młodzieży zbyt długo pozostaje przy komputerze (zarówno w ocenie własnej, jak i innych osób).
- b) Internet staje się nierzadko sposobem na ucieczkę od problemów lub sposobem na poprawę nastroju (20%).
- c) Wielu młodych ludzi (24%) doświadczało przez Internet lub SMS wulgarnego wyzywania, straszenia czy też ośmieszania.

8/ Problemy przemocy

- a) Dzieci narażone są w szkole i w domach na różnego rodzaju akty przemocy.
- b) Co jedenasty uczeń był ofiarą pobicia w szkole, co trzynasty był zmuszany do robienia rzeczy niechciany, a co dwudziesty został napadnięty i okradziony.
- c) Co siódmy z badanych dorosłych jest zwolennikiem surowego wychowania.
- d) W co trzeciej rodzinie serwuje się wyzwiska, w co szóstej - dzieci są bite.
- e) Co szósty uczeń jest karcony w sposób niebezpieczny dla zdrowia.

9/ Na ile postawy dorosłych wpływają na zachowania alkoholowe młodzieży?

- a) Prawie w co czwartym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem byli dorośli – najczęściej rodzice.
- b) Jednocześnie 34% uczniów było świadkiem przykrew sytuacji w życiu rodzinnym spowodowanej przez alkohol.
- c) Młodzi ludzie nie mają problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 45% uczniów klasy III gimnazjum kupowało samodzielnie alkohol.
- d) Młodzież najczęściej spożywa alkohol w domu, na dyskotecę, w kawiarni.
A co w tym czasie robią dorośli?

10/ Warto podkreślić, że wobec tych problemów nie jesteśmy bezradni. W Sitkówce-Nowinach od wielu lat realizuje się działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Są to np. działania:

- a) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione i wyrządzające swoim pić poważne szkody społeczne niechcące się poddać leczeniu mogą być zgłoszone do komisji celem

wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia odwykowego. W 2007 r. Komisja przeprowadziła 40 rozmów interwencyjno-motywacyjnych (23 sprawy skierowano do sądu).

- b) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – udzielił pomocy dla 27 rodzin z problemem alkoholowym.
- c) Działań konsultacyjno-informacyjnych, grup samopomocowych:
 - osoby z problemem alkoholowym otrzymują pomoc w punkcie informacyjno-konsultacyjnym. W 2007 r. udzielono 183 porady związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych (osoby z problemem alkoholowym – 174 porady, dorośli członkowie rodziny z problemem alkoholowym – 9 porad).
 - trzeźwienie wsparte jest oddziaływaniami grupy AA.
- d) Oddziaływań profilaktycznych:
 - W Sitkówce-Nowinach działa świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy. Działaniem tej placówki objęte jest 20 dzieci.
 - Wielu uczniów uczestniczyło w 2007 roku w programach profilaktyki uzależnień.

11/ W związku z tymi działaniami warto spytać: Czy w dynamice problemów alkoholowych istnieją jakieś pozytywne tendencje? Odpowiedź brzmi: TAK.

- a) Prawie 2/3 badanych mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.
- b) Według wielu badanych (61%) zmniejsza się picie alkoholu w pracy.
- c) Zmieniają się preferencje alkoholowe. Napoje spirytusowe są często zastępowane napojami o niskiej zawartości alkoholu.
- d) Sześciu na dziesięciu badanych wiedziałoby gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
- e) Duże jest także zaufanie do działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 60% badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.

12/ I jeszcze bardzo istotna sprawa. Jaka rolę w animacji tych wszystkich pozytywnych zmian mają działania lokalne? Zdaniem badanych mieszkańców Sitkówki-Nowin – bardzo dużą. Docenia to 28% osób badanych.

13/ Strategiczne kierunki realizacji programu gminnego w przyszłych latach:

- Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów, i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne.

- Istotne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań.
- Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych.
- W związku z różnorodnością działań ryzykownych podejmowanych przez młodzież a także szeroką skalą innych zagrożeń wskazane jest tworzenie oddziaływań edukacyjnych i prewencyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
- Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „Program Domowych Detektywów”).
- Wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- Konieczne jest tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.)
- Promowanie mody na zdrowy styl życia; zachęcanie i włączanie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym itp.
- Promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystywanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań.

- Wprowadzenie do programów szkolnych stałych elementów edukacyjnych w zakresie zapobiegania zachowaniom ryzykownym. Zakup materiałów edukacyjno szkoleniowych.
- Współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych (pracownicy lecznictwa odwykowego, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, kuratorzy sądowi, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i. in.).
- Wykorzystywanie prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego.

III. Sytuacja Gminy w roku 2008 oraz dane statystyczne za okres do 30 listopada 2008 roku.

Gmina Sitkówka – Nowiny liczy 7237 mieszkańców, z czego 7132 zameldowanych jest na pobyt stały.

Na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny funkcjonuje 33 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zgodnie z limitem tych punktów ustalonych w Uchwale Rady Gminy z dnia 27 września 2001r. NR RG – XX/135/01 w sprawie: ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny. Limit ten obejmuje zarówno sklepy spożywcze, jak i lokale gastronomiczne w tym restauracje i bary.

Sytuacja Gminy za rok 2008 oraz przedstawione poniżej informacje zostały zebrane i podzielone na trzy bloki dotyczące informacji i zdarzeń alkoholizmu, narkomanii i przemocy. Wszystkie informacje i dane zostały zebrane od niżej wymienionych instytucji:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach,
- 2) Posterunek Policji w Sitkówce – Nowinach,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Izby Wyrzeźwień w Kielcach,
- 5) Terapeuta i psycholog w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach

Alkohol i problem alkoholizmu w naszej Gminie.

Ponieważ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sitkówka – Nowiny działa od wielu lat a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest ustawą dość starą i wypracowaną, dysponujemy dużą ilością danych dotyczących problemu nadużywania alkoholu i szkód z tym związanych. Zebrane poniżej informacje pochodzą z poszczególnych instytucji wymienionych powyżej.

I tak:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach obejmuje pomocą prawie 259 rodzin, z czego 22 to rodziny, w których występuje problem alkoholizmu (stan na 30.11.2007r.) Według opinii pracowników GOPS patologie i zjawiska związane z problemem alkoholowym pogłębiają się. W roku bieżącym GOPS względem 6 osób wnioskuje o przebadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

2. Z informacji Posterunku Policji w Sitkówce – Nowinach wynika, iż jednostka sporządziła 6 wniosków do Sądu Grodzkiego wobec sprawców wybryków chuligańskich oraz z ustawy „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, natomiast wobec 60 osób z tych samych przepisów zastosowano postępowanie mandatowe. Przeprowadzono 11 postępowań przygotowawczych p-ko nietrzeźwym użytkownikom dróg, zanotowano 49 interwencji domowych, gdzie uczestnicy awantury mogli znajdować się pod wpływem alkoholu. Przy czym należy zaznaczyć, że interwencje domowe wykonywali również policjanci z ościennych jednostek. Posterunek Policji w Nowinach nie posiada danych dotyczących takich interwencji. Jest to stan na koniec listopada bieżącego roku.

3. W 2008 roku zatrzymanych na czas trzeźwienia na Izbie Wyrzeźwień było 85 osób – mieszkańców naszej Gminy. Jest to stan na koniec września tego roku ponieważ informacje z Izby otrzymujemy za poszczególne kwartały.

4. W okresie od stycznia do końca listopada do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 45 wniosków o leczenie odwykowe, z tego 6 dotyczy kobiet.

Wnioskodawcami byli:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach – 6
- Posterunek Policji w Sitkówce – Nowinach – 13
- Prokuratura Rejonowa Kielce – Zachód – 13
- Sąd rejonowy w Kielcach Wydział III Rodzinny i Nieletnich - 1
- pozostali wnioskodawcy czyli członkowie najbliższej rodziny – 12

W związku ze złożonymi wnioskami, GKRPA prowadziła postępowania mające na celu ustalenie, czy zgłoszone we wnioskach osoby są osobami uzależnionymi od alkoholu, a w przypadku potwierdzenia choroby alkoholowej skierowała w celu podjęcia terapii do Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach, jak również wnioskowała do Sądu rejonowego w Kielcach o zastosowanie przymusowego leczenia względem osób, które nie stawiały się na posiedzenia Komisji jak również na wyznaczony termin badania psychologiczno – psychiatrycznego.

Na 45 zgłoszonych osób i przebadanych osób w 12 przypadkach postępowanie zawieszono lub umorzono. Powodem zawieszenia postępowania było złożenie wniosku o wstrzymanie postępowania przez członka rodziny, z uwagi na fakt, że osoba podjęła terapię dobrowolnie w zakładzie leczenia odwykowego. Powodem umorzenia postępowań było wycofanie wniosku o leczenie odwykowe przez członków rodziny jak również opinie biegłych, z których wynika, że osoba pije alkohol bez cech zależności i nie wymaga leczenia odwykowego. Umorzono również postępowania z uwagi na fakt, że osoba, o leczenie której wnioskowała Prokuratura Rejonowa Kielce – Zachód nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, nie jest znany adres pobytu takiej osoby, a osoba jest zameldowana w naszej gminie. W przypadku 2 osób GKRPA przesłała wnioski do Gminnej Komisji w innej miejscowości w związku ze zmianą miejsca zamieszkania.

Na skutek prowadzonych przez GKRPA postępowań 8 osób podjęło terapię w warunkach ambulatoryjnych w Przychodni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kielcach a 12 wniosków GKRPA przesłała do Sądu Rejonowego w Kielcach w celu zastosowania przymusowego leczenia odwykowego względem osób które nie zgłosiły się na wezwania GKRPA bądź nie zgodziły z opinią biegłych.

5. W okresie od 6 stycznia do 1 grudnia 2008 roku terapeuta przeprowadził 19 spotkań, w których uczestniczyło razem 14 osób uzależnionych od alkoholu, oraz 6 osób nieuzależnionych (razem 20 osoby). W tym czasie terapeuta udzielił 52 porady terapeutyczne dla osób mających problem alkoholowy oraz 6 porad dla członków rodzin (ogółem 58 porad). Do Punktu Konsultacyjnego w 2008 roku zgłosiło się 6 osób szukając pomocy dla członków swojej rodziny dotyczących nadużywania przez nich alkoholu.

W trakcie rocznej pracy psycholog wykonała 62 porady indywidualne dotyczących spraw wychowawczych, problemów emocjonalnych, możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy

np. terapii rodzinnej, wykonała 3 badań psychologicznych – diagnoza możliwości intelektualnych wydaniem opinii, 4 osoby były objęte terapią indywidualną.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że wzrosło zainteresowanie wśród osób wychodzących z nałogu a chcących kontynuowania systematycznych spotkań grupy AA w naszej gminie. W chwili obecnej regularnie co tydzień spotyka się grupa około 10-12 osób.

6. W roku 2008 Gmina prowadziła współpracę ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach oraz Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej. Współpraca ta polega na bieżącym przekazywaniu informacji o postępie w terapii, rozmowami z terapeutami Przychodni, wspólnych decyzjach co do dalszego przebiegu postępowania szczególnie w przypadkach kiedy osoby przestają uczęszczać do Przychodni. Współpraca ta jest niezwykle ważna, gdyż to najwcześniej do Gminy docierają członkowie rodziny z informacją że osoba która uczęszcza na terapię w przerwach między spotkaniami pije. Wszystkie te informacje przekazywane są do przychodni, w której uczestnik odbywa terapię.

Narkotyki i narkomania.

Dane i informacje dotyczące zagrożenia narkotykami i narkomanią w naszej Gminie są bardzo skąpe. W roku 2009 podczas rozmów na posiedzeniach gminnej komisji nie ujawniono faktu używania narkotyków przez osoby zgłoszone w związku wnioskami o leczenie odwykowe. Z informacji uzyskanych z Posterunku Policji w Sitkówce – Nowinach wynika, że w roku 2008 jednostka prowadziła jedno postępowanie za posiadanie narkotyków, zakończone aktem oskarżenia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie odnotował w roku 2008 żadnego zgłoszenia rodziny, że członek rodziny może być pod wpływem narkotyków lub w ich posiadaniu. Nie oznacza to jednak faktu, że można powiedzieć by Gmina nie była zagrożona tymi problemami.

Z informacji pedagoga Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach w roku szkolnym 2007/2008 nie wykryto u uczniów narkotyków. Nie stwierdzono, że uczniowie mogą być pod wpływem substancji odurzających na zajęciach szkolnych. W jednym przypadku było podejrzenie u ucznia o posiadanie środka niedozwolonego na wycieczce szkolnej, jednak po analizie dokonanej przez Policję okazało się że torebka zawierała tytoń.

Niepokoii jednak fakt, że uczniowie często posługują się emblematami, na których najczęściej widnieje liść marihuany (bluzy, koszulki, etui, „smycze do komórek”, kolczyki, wisioriki), co może wskazywać na to, iż ta grupa młodzieży nie w pełni uzmysławia sobie zagrożenia płynące z używania narkotyków. W anonimowych ankietach nikły procent młodzieży przyznaje, że sporadycznie miało kontakt z marihuaną lub zna osoby używające narkotyki. Nauczyciele i pedagog Zespołu porównując zachowania uczniów naszej szkoły z młodzieżą z innych placówek stwierdzają, że niepokojące zjawiska dotyczące papierosów, alkoholu i narkotyków nie występują na dużą skalę, a ich ilość jest nawet mniejsza, niż w podobnych placówkach a terenie sąsiadujących gmin.

Przemoc domowa i rówieśnicza.

Zjawisko przemocy domowej występuje w mniejszym lub większym stopniu prawie w każdej rodzinie, w której występuje problem alkoholizmu. Nie zawsze jest to przemoc fizyczna, w większości przypadków mamy do czynienia ze znęcaniem psychicznym. W roku

2008 Posterunek Policji w Sitkówce – Nowinach sporządził 14 „Niebieskich Kart”, są to karty zakładane sprawcom przemocy w związku z interwencjami domowymi. Nie jest to mało, jednak jeszcze wiele kobiet boi się i nadal ukrywa fakt znęcania się. Podczas rozmów na posiedzeniach komisji wzywane kobiety niechętnie mówią o przemocy, ciężko uzyskać informacje, kobiety wstydzą się, boją, zeznają dopiero na policji wtedy kiedy już nie wytrzymują.

IV. Główne cele i realizatorzy Gminnego Programu::

1. Głównym celem „Programu” jest prowadzenie edukacji wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy, informowanie i edukowanie społeczeństwa o szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających, prowadzeniu działalności zapobiegawczej i edukacyjnej poprzez:

- promocję zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży już od najmłodszych lat,
- wspieraniu działalności placówek prowadzących działalność zapobiegawczą,
- informowanie o szkodliwości alkoholu, nikotyny, środków i substancji psychoaktywnych jako przyczyn prowadzących do przemocy domowej, rówieśniczej, alkoholizmu, narkomanii a w konsekwencji do śmierci,
- podejmowanie i wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych oraz innych inicjatyw społecznych takich jak:
 - a) udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno – edukacyjnej pt. „Sprawdź, czy Twoje picie jest bezpieczne” organizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - b) udział w ogólnopolskiej akcji pod hasłem „**Dopalacze mogą Cię wypalić? Poznaj fakty**”, organizowanej przez Krajowe Biuro Wyborcze ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie,

2. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy oraz Zwalczania Narkomanii dla Gminy Sitkówka – Nowiny na rok 2009 realizowany jest przez pełnomocnika wójta ds. profilaktyki.

VI. Najważniejsze potrzeby w Gminie:

1. Bieżąca działalność Punktu Konsultacyjnego w Nowinach: dyżury terapeuty, psychologa, a w tym:
 - konsultacje psychologa i terapeuty dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
 - pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin, w których występuje problem z alkoholem, przemocą domową, narkotykami,
 - informowanie o możliwości podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu w Przychodni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kielcach ul. Jagiellońska 72, Kielce ul. Manifestu Lipcowego
 - informowanie o uzależnieniu środkami odurzającymi i psychoaktywnymi oraz o możliwościach leczenia osób uzależnionych,
 - informowanie o placówkach prowadzących działalność profilaktyczną, leczniczą i rehabilitacyjną służących pomocą uzależnionym od narkotyków czyli Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień „MONAR” Kielce ul. Malików 150b i Poradni

terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych „Nadzieja Rodzinie” Kielce ul. Karczówkowska 36,

- informowaniu o działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej 72
2. Bieżąca działalność Punktu Środowiskowego w Nowinach:
 - codzienna działalność punktu jako świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna formę spędzania czasu wolnego.
 3. Działalność istniejącej grupy AA „Wytrwaj”.
 - cotygodniowe spotkania grupy AA w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym jako element wsparcia i utrzymywania abstynencji.
 4. Edukacja dzieci, młodzieży oraz rodziców poprzez:
 - kontynuację w organizowaniu programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń i uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej w szkołach na terenie gminy,
 - organizacja spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy,
 - włączenie Przedszkola Samorządowego w Nowinach w edukację 5-6 latków, poprzez promowanie zdrowego stylu życia, zdrowych zachowań społecznych,
 - zwiększenie zaangażowania rodziców w działania związane z profilaktyką, poprzez pracę pedagogów szkolnych, zgodnie ze szkolnymi programami profilaktyki,
 - organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami,
 - udział w ogólnopolskiej akcji pod hasłem „*Dopalacze mogą Cię wypalić? Poznaj fakty*”, organizowanej przez Krajowe Biuro Wyborcze ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie,
 - udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno – edukacyjnej pt. „*Sprawdź, czy Twoje picie jest bezpieczne*”, organizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizacja tego zadania będzie polegała na dotarciu do mieszkańców naszej gminy z ulotkami informacyjnymi „Sprawdź czy Twoje picie jest bezpieczne”, „Zdrowie i alkohol”, „Kierowca i alkohol”, „Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym”. Zostaną również rozprowadzone wśród młodzieży ulotki promujące stronę www dla młodzieży.
 5. Zwiększenie dostępu do materiałów związanych z profilaktyką: książek, broszur i plakatów:
 - doposażenie biblioteczki profilaktycznej w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach: zakup prenumeraty miesięcznika „Świat Problemów” oraz literatury profilaktycznej.
 6. Współpraca z Posterunkiem Policji w Sitkówce – Nowinach.
 7. Zorganizowanie szkolenia dla przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i ich sprzedawców w związku przestrzeganiem ustawy „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”.

V. Realizacja zadań „Programu” w roku 2009.

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu - koszt 74.565**
 - a) współpraca ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach
 - b) współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach.
 - c) współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach.
 - d) działalność punktu konsultacyjnego – 6.360 zł.
 - wynagrodzenie terapeuty – dyżurującego 3 godziny 2 razy w miesiącu, łącznie 6 godzin miesięcznie x 35 zł. = 2.520 zł.
 - wynagrodzenie psychologa – dyżurującego 2 godziny 1 raz w tygodniu, łącznie 8 godzin miesięcznie x 40 zł. = 3.840 zł.
 - e) działalność punktu środowiskowego w Nowinach – 69.805 zł.
 - wynagrodzenie i pokrewne składniki
 - zakup materiałów i wyposażenia: środki chemiczne, art. piśmiennicze, w ramach wyposażenia świetlicy gry planszowe, gry komputerowe edukacyjne, filmy profilaktyczne, książek o tematyce profilaktycznej, zakup zestawu komputerowego, zakup drobnych upominków z okazji Dnia Dziecka i Dnia Św. Mikołaja, herbaty, cukru itp
 - zakup energii
 - zakup usług związanych z remontem sprzętu
 - opłaty za usługi internetowe
 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej
- 2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z alkoholem – działania jak w punkcie 1 oraz praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe.**
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży – koszt 26.150 zł.**
 - a) realizacja szkolnych programów profilaktycznych (warsztaty, spotkania, pogadanki, prelekcje, programy profilaktyczne) w poszczególnych szkołach – koszt 10.000 zł.:
 - b) udział w ogólnopolskiej akcji pod hasłem „Dopalacze mogą Cię wypalić? Poznaj fakty”, organizowanej przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
 - c) udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno-edukacyjnej pt. „Sprawdź czy Twoje picie jest bezpieczne” – koszt 1.000 zł.
 - d) organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz innymi zagrożeniami społecznymi – 15.150 zł.
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych – koszt 21.200 zł.**

- a) dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej w Kielcach – 5.000 zł.
- b) wynagrodzenie lekarza biegłego psychiatry i psychologa wypłacanych na podstawie Postanowień sądu jak również na podstawie zawartych umów – 14.600 zł.
- c) zakup znaków sądowych do wniosków o leczenie odwykowe, kierowanych do Sądu Rodzinnego w Kielcach – 1.600 zł.

5. Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 13.700 zł.

- a) wynagrodzenia dla członków komisji i przewodniczącego – 7.800 zł.
- b) zlecenie i przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych – 1.000 zł.
- c) szkolenie członków komisji – 2.000 zł
- d) zakup usług pozostałych związanych z realizacją „Programu” oraz funkcjonowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 2.900 zł.
- e) inicjowanie i koordynowanie działań zawartych w gminnym „Programie”
- f) przyjmowanie wniosków o przymusowe leczenie i uruchomienie procedury z tym związanej aż do złożenia wniosku w Sądzie Rodzinnym
- g) podpisywanie umów z nauczycielami na prowadzenie zajęć profilaktycznych
- h) podpisywanie umów z nauczycielami poszczególnych szkół
- i) współpraca z punktem konsultacyjnym celem monitorowania osób zgłaszających się do placówek terapii uzależnień
- j) współpraca z biegłym – podpisanie umowy na badanie i wydanie opinii osób kierowanych na leczenie
- k) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy
- l) odbywanie posiedzeń roboczych:
 1. spisywanie protokołów z odbytych rozmów
 2. przyjmowanie sprawozdań z realizacji programów profilaktycznych
 3. wypełnianie ankiet dla pełnomocnika wojewódzkiego i przesyłanie informacji dla organizacji rządowych
 4. współpraca z placówkami terapii uzależnienia (szkolenia, realizacja programów, kierowanie na leczenie)
 5. współpraca z dyrektorami szkół, pedagogami, nauczycielami, księdzem w parafii w Nowinach
 6. współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
 7. współpraca z gazetą samorządową „Głos Nowin” i prasą lokalną
 8. przygotowywanie sprawozdań z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Finansowanie zadań.

Łączny koszt wydatków z działu 851 – Ochrona zdrowia, rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi wynosi **135.615,00 zł**. Środki te pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z dochodów własnych budżetu gminy.

PRZEWODNICZĄCY
 Rady Gminy
Zbigniew Bisk

**PLAN WYDATKÓW
GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SIKÓWCE – NOWINACH
NA ROK 2009**

Dział	Rozdział	§	NAZWA	DOCHODY w zł.	WYDATKI w zł.	UZASADNIENIE
851			OCHRONA ZDROWIA	60.000,00	135.615,00	
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi			
		3020	Wyd. osobowe nie zalicz. do wynagrodzenia		150,00	
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników		44.000,00	1 pracownik
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne		1.770,00	
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne		7.300,00	
		4120	Składki na Fundusz Pracy		1.200,00	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe		26.240,00	- wynagrodzenie psychologa dyżurującego w Punkcie Konsultacyjnym, zgodnie z zawartą umową 1 raz w tygodniu po 2 godziny (8 godzin w miesiącu) – 3.840; - wynagrodzenia członków komisji – 7.800,00; - wynagrodzenia dla biegłych sądowych za zlecone przez GKRP A badania lekarskie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, zgodnie z postanowieniami sądu rodzinnego oraz zawartymi umowami – 14.600,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		6.000,00	- zakup materiałów i wyposażenia do Punktu środowiskowo - Konsultacyjnego: środki chemiczne, art. czystościowe, piśmiennicze (kredki, pisaki, taśma klejąca, klej, papier kolorowy itp.), w ramach doposażenia świetlicy (gry

				stolikowe, gry komputerowe edukacyjne, filmy), zakup zestawu komputerowego, zakup miesięcznika „Świat Problemów” i innych o tematyce pokrewnej do działalności Punktu, zakup książek o tematyce profilaktyki uzależnień; zakup ulotek i broszur dla sprzedawców napojów alkoholowych; - zakup artykułów spożywczych: herbata, cukier oraz drobnych upominków z okazji Dnia Dziecka i Święta Mikołaja
	4260	Zakup energii	5.150,00	- zakup energii do Punktu Środowiskowo – Konsultacyjnego w Nowinach, opłata za wodę, ścieki, centralne ogrzewanie
	4270	Zakup usług remontowych	200,00	- zakup usług związanych z remontem sprzętu w Punkcie Środowiskowym: naprawa komputerów, drukarek, internetu
	4280	Zakup usług zdrowotnych	135,00	
	4300	Zakup usług pozostałych	30.570,00	- zlecenie przeprowadzenia szkolenia dla przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i sprzedawców w sklepach – 1.000,00; - wynagrodzenie terapeuty dyżurującego 1 raz w tygodniu w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach, zgodnie z zawartą umową 3godz. 2 razy w miesiącu (6 godzin miesięcznie) – 2.520,00; - zakup programów profilaktycznych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Gminy, zakup spektakli profilaktycznych do szkół z terenu Gminy – 6.000,00; - organizacja kolonii letnich dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem i innymi uzależnieniami – 15.150; - szkolenia członków komisji – 2.000; - udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno – edukacyjnej „Sprawdź, czy Twoje picie jest bezpieczne?” –

						1.000 zł. - zakup usług pozostałych związanych z realizacją Gminnego Programu oraz funkcjonowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 2.900,00
						-opłata za usługi internetowe w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach 800,00
						- opłaty związane z zakupem usług telekomunikacyjnych w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach 1.500,00
						- zakup znaków sądowych do wniosków kierowanych przez GKRPA do Sądu Rejonowego w Kielcach 1.600,00
						4.000,00
						- zakup materiałów piśmiennych do realizacji programów profilaktycznych w szkołach 1.000,00
						- zakup usług: programów profilaktycznych, teatrzyków profilaktycznych do szkół, warsztatów profilaktycznych, spotkań, prelekcji 3.000,00
						5.000,00
						5.000,00

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
Urszula Jankowska
Urszula Jankowska